ถูกจับเสพครั้งแรก: ติดคุกหรือไม่ ประกันตัวได้หรือไม่ บำบัดแทนคดีและรอการลงโทษ

โดย เอกสยาม ชัยศร ที่ปรึกษากฎหมาย
บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด

> เนื้อหานี้เป็นข้อมูลกฎหมายทั่วไป ไม่ใช่ความเห็นทางกฎหมายเฉพาะกรณี การพิจารณาแต่ละเรื่องต้องอาศัยข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานของเรื่องนั้น ฉบับออนไลน์ที่ปรับปรุงล่าสุดอยู่ที่ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

สาระสำคัญโดยสรุป

- การเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 104 มีโทษตามมาตรา 162 คือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ[1][2] ส่วนการมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพมีโทษตามมาตรา 164 คือจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ[3]
- ผู้เสพที่ไม่มีคดีอื่นค้างอยู่มีทางออกตามกฎหมายสามทางซึ่งไม่ต้องรับโทษจำคุก คือ สมัครใจเข้าบำบัดก่อนถูกตรวจพบตามมาตรา 113 ให้เจ้าพนักงานส่งตัวไปบำบัดตามมาตรา 114 หรือให้ศาลส่งตัวไปบำบัดหลังฟ้องตามมาตรา 168 ซึ่งเมื่อผ่านการบำบัดครบถ้วน กฎหมายบัญญัติให้ผู้นั้นไม่มีความผิดหรือพ้นจากความผิด[4][5][6]
- เมื่อคดีถึงศาล มาตรา 165 ให้ศาลคำนึงถึงการสงเคราะห์ให้จำเลยเลิกเสพโดยการบำบัดรักษายิ่งกว่าการลงโทษ และมาตรา 166 ให้ศาลมีอำนาจนำเงื่อนไขคุมความประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 มาใช้แทนการลงโทษได้ไม่เกินสองปี[7][8] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1855/2567 ใช้มาตรา 166 แก่ผู้เสพที่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน โดยถือว่าความผิดฐานเสพเป็นความผิดเพียงเล็กน้อย[9]

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

- ถ้อยคำรับสารภาพที่ผู้ถูกจับให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานในชั้นจับกุม กฎหมายห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐาน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคสี่[10] ศาลฎีกาวินิจฉัยในคำพิพากษาที่ 642/2567 ว่าข้อความที่เป็นส่วนหนึ่งของคำรับสารภาพในบันทึกการจับกุมรับฟังไม่ได้แม้โจทก์จะอ้างว่าเป็นถ้อยคำอื่น[11]

- การมีเมทแอมเฟตามีนไม่เกินหนึ่งหน่วยการใช้หรือน้ำหนักสุทธิไม่เกินหนึ่งร้อยมิลลิกรัม กฎหมายสันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ไม่ใช่เพื่อจำหน่าย[12][13] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5547/2567 ลงโทษผู้ครอบครองเมทแอมเฟตามีน 0.02 กรัม ตามมาตรา 107 วรรคสอง และมาตรา 164 ซึ่งเป็นคุณกว่ากฎหมายเดิม[14]

- ผู้ที่ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อนและศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปี ศาลอาจรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษไว้ไม่เกินห้าปีตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 โดยกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติ เช่น รายงานตัว ทำงานบริการสังคม หรือเข้ารับการบำบัดรักษา[15] และถ้าไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ศาลอาจตักเตือนหรือลงโทษที่รอไว้ตามมาตรา 57[16]

ถูกจับเสพครั้งแรก เป็นข้อหาอะไร และโทษสูงสุดเท่าใด

การถูกจับเสพยาเสพติดครั้งแรกโดยปกติเป็นข้อหาเสพยาเสพติดให้โทษตามประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 104 ซึ่งมีโทษตามมาตรา 162 จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถ้าพบยาเสพติดในตัวจำนวนเล็กน้อยด้วย จะเป็นข้อหามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพตามมาตรา 107 ซึ่งมีโทษตามมาตรา 164 จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งสองข้อหาเป็นความผิดที่กฎหมายเปิดทางให้บำบัดรักษาแทนการลงโทษ และศาลรอการลงโทษได้

ประมวลกฎหมายยาเสพติดซึ่งใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2564 แยกผู้เสพออกจากผู้ค้าอย่างชัดเจน มาตรา 104 บัญญัติข้อห้ามเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 และวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 หรือประเภท 2 โดยมีข้อยกเว้นสำหรับการเสพเพื่อการรักษาโรคตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพ และการเสพเพื่อการศึกษาวิจัย[17] บทกำหนดโทษของข้อห้ามนี้อยู่ในมาตรา 162 ซึ่งระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และมีถ้อยคำสำคัญว่า “มิใช่กรณีตามมาตรา 113 หรือมาตรา 114” หมายความว่าผู้เสพที่เข้าสู่กระบวนการบำบัดตามสองมาตรานั้นจนครบถ้วน ย่อมไม่มีความผิดตามมาตรา 162 มาตั้งแต่ต้น[18]

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

เมทแอมเฟตามีนซึ่งเป็นยาเสพติดที่พบในคดีเสพครั้งแรกมากที่สุดจัดอยู่ในยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 เมื่อเจ้าพนักงานพบยาเสพติดในตัวผู้ถูกจับ ข้อหาที่แจ้งจะเพิ่มขึ้นเป็นมีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ตามมาตรา 107 วรรคหนึ่ง ซึ่งห้ามมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 เพื่อเสพ และมาตรา 107 วรรคสอง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าการครอบครองในปริมาณเล็กน้อยไม่เกินที่กำหนดในกฎกระทรวงเป็นการมีไว้เพื่อเสพ[19] กฎกระทรวงกำหนดปริมาณยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ที่ให้สันนิษฐานว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ พ.ศ. 2567 ข้อ 2 (จ) กำหนดว่าเมทแอมเฟตามีนที่มีปริมาณไม่เกินหนึ่งหน่วยการใช้ หรือน้ำหนักสุทธิไม่เกินหนึ่งร้อยมิลลิกรัม หรือในกรณีที่เป็นเกล็ด ผง ผลึก มีน้ำหนักสุทธิไม่เกินยี่สิบมิลลิกรัม อยู่ในข้อสันนิษฐานนี้[20] ข้อสันนิษฐานดังกล่าวเป็นข้อสันนิษฐานที่เป็นคุณแก่ผู้ถูกจับ เพราะทำให้ภาระการพิสูจน์ว่าครอบครองเพื่อจำหน่ายตกแก่โจทก์ แต่ไม่ได้หมายความว่าผู้ที่มียาเสพติดเกินปริมาณนี้จะถูกถือว่าเป็นผู้จำหน่ายโดยอัตโนมัติ เพราะมาตรา 145 ของประมวลกฎหมายใหม่ถือพฤติการณ์และบทบาทเป็นสำคัญ ไม่ถือปริมาณเป็นข้อสันนิษฐานดังกฎหมายเดิม

บทกำหนดโทษของการครอบครองเพื่อเสพอยู่ในมาตรา 164 จำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ[21] และโดยปกติพนักงานสอบสวนจะแจ้งข้อหาเสพและครอบครองเพื่อเสพควบคู่กันเมื่อผลตรวจปัสสาวะเป็นบวกและพบยาเสพติดในตัว การแจ้งสองข้อหาไม่ได้ทำให้โทษสูงขึ้นเป็นสองเท่าเสมอไป เพราะศาลต้องพิจารณาว่าเป็นการกระทำกรรมเดียวหรือหลายกรรม และแม้เป็นหลายกรรม ศาลก็ยังมีอำนาจตามมาตรา 165 และมาตรา 166 ที่จะใช้วิธีการบำบัดหรือคุมความประพฤติแทนการลงโทษดังจะกล่าวต่อไป

คำวินิจฉัยของศาล, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5547/2567[22]

ความผิดฐานมีไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเดิมไม่ใช่ความผิดร้ายแรง จึงอยู่กลุ่มเดียวกับความผิดฐานมีไว้ในครอบครองเพื่อเสพตามมาตรา 107 และ 164 กฎหมายใหม่ไม่มีผลย้อนหลังทำให้เป็นความผิดร้ายแรง และปริมาณต้องด้วยข้อสันนิษฐานเพื่อเสพตามกฎกระทรวง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2567 ข้อ 2 (จ) ศาลจึงลงโทษตามมาตรา 107 วรรคสอง และมาตรา 164 ซึ่งเป็นคุณ

“ไม่มีผลย้อนหลังทำให้ความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเดิมกลายเป็นความผิดร้ายแรงตามกฎหมายใหม่ไปได้”

คำพิพากษาฉบับนี้แสดงหลักสำคัญสองประการสำหรับผู้ถูกจับครั้งแรก ประการแรก ความผิดฐานครอบครองยาเสพติดจำนวนเล็กน้อยอยู่ในกลุ่มเดียวกับการครอบครองเพื่อเสพตามมาตรา 107 และมาตรา 164 ไม่ใช่ความผิดร้ายแรง ประการที่สอง เมื่อกฎหมายใหม่เป็นคุณกว่ากฎหมายเดิม ศาลต้องใช้กฎหมายใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 ผู้ที่ถูกจับในคดีที่เกิดก่อนประมวลกฎหมายยาเสพติด

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

ใช้บังคับจึงได้รับประโยชน์จากข้อสันนิษฐานในกฎกระทรวงฉบับปัจจุบันด้วย รายละเอียดเรื่องฐานความผิดและอัตราโทษของยาเสพติดแต่ละประเภทอยู่ในหน้า ฐานความผิดและอัตราโทษ ส่วนการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะซึ่งเป็นพยานหลักฐานหลักของข้อหาเสพ อธิบายไว้ในหน้า ตรวจปัสสาวะหาสารเสพติด

นาทีแรกหลังถูกจับ: สิทธิของผู้ถูกจับและถ้อยคำในชั้นจับกุม

เมื่อถูกจับในข้อหาเสพยาเสพติด เจ้าพนักงานต้องแจ้งข้อกล่าวหา แจ้งว่าผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และถ้อยคำอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 83 วรรคสอง และคำรับสารภาพที่ผู้ถูกจับให้ไว้ในชั้นจับกุมกฎหมายห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามมาตรา 84 วรรคสี่ ผู้ถูกจับครั้งแรกจึงไม่จำเป็นต้องรีบลงชื่อในบันทึกการจับกุมที่มีข้อความเกินกว่าข้อเท็จจริง และมีสิทธิแจ้งให้ญาติทราบถึงการจับกุม

มาตรา 83 วรรคสอง ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดหน้าที่ของเจ้าพนักงานผู้จับไว้ครบถ้วน คือต้องแจ้งข้อกล่าวหา แสดงหมายจับถ้ามี แจ้งสิทธิที่จะไม่ให้การ แจ้งว่าถ้อยคำอาจใช้เป็นพยานหลักฐานได้ แจ้งสิทธิที่จะพบและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ และอนุญาตให้ผู้ถูกจับแจ้งญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจ โดยให้บันทึกการจับไว้ด้วย[23] การแจ้งสิทธิเหล่านี้ไม่ใช่พิธีการ เพราะมาตรา 84 วรรคสี่ บัญญัติว่าถ้อยคำอื่นที่ไม่ใช่คำรับสารภาพจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานได้ก็ต่อเมื่อได้แจ้งสิทธิตามมาตรา 83 วรรคสอง แล้ว ส่วนคำรับสารภาพในชั้นจับกุมนั้นกฎหมายห้ามรับฟังโดยเด็ดขาด[24]

คำวินิจฉัยของศาล, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 642/2567[25]

ถ้อยคำรับสารภาพของผู้ถูกจับต่อเจ้าพนักงานผู้จับรับฟังเป็นพยานหลักฐานไม่ได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคสี่ และถ้อยคำอื่นตามบทบัญญัตินั้นต้องไม่ใช่ส่วนหนึ่งของคำรับสารภาพ รายละเอียดว่าซื้อมาเพื่อจำหน่ายต่อเป็นส่วนหนึ่งของคำรับสารภาพจึงรับฟังไม่ได้ ส่วนคำรับสารภาพชั้นจับกุมของผู้ถูกจับอีกคนหนึ่ง แม้ไม่ห้ามรับฟังในคดีของจำเลย แต่เป็นพยานบอกเล่าและคำซัดทอดซึ่งมีเงื่อนไขในการรับฟังและมีน้ำหนักน้อย

“ถ้อยคำอื่นตามบทบัญญัติดังกล่าวจะต้องไม่ใช่ถ้อยคำที่เป็นส่วนหนึ่งของคำรับสารภาพของจำเลย”

ในคดีเสพครั้งแรก บันทึกการจับกุมมักมีข้อความทำนองว่าผู้ถูกจับรับว่าเสพมาเมื่อใด ซื้อจากผู้ใด หรือมียาเสพติดไว้เพื่อเสพหรือเพื่อจำหน่าย ข้อความส่วนหลังนี้มีผลต่อฐานความผิดอย่างมาก หลักตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 642/2567 ทำให้ข้อความที่เป็นส่วนหนึ่งของคำรับสารภาพในชั้นจับกุมรับฟังไม่ได้ แต่

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

ถ้อยคำเดียวกันที่ให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนในชั้นสอบสวนอยู่ในบังคับของมาตรา 134/4 ซึ่งรับฟังได้เมื่อแจ้งสิทธิครบถ้วนแล้ว[26] ผู้ถูกจับจึงควรทราบว่าชั้นสอบสวนเป็นชั้นที่ถ้อยคำมีผลผูกพันตนในคดี และการให้การในชั้นนี้ควรทำเมื่อได้ปรึกษาผู้ที่เข้าใจข้อกฎหมายแล้ว

การค้นตัวและค้นที่อยู่ในคดียาเสพติดเป็นอีกประเด็นที่ผู้ถูกจับครั้งแรกมักสงสัยว่าเจ้าพนักงานทำได้เพียงใด โดยหลักการค้นในที่รโหฐานต้องมีหมายค้น เว้นแต่เข้าข้อยกเว้นตามกฎหมาย ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยในคำพิพากษาที่ 4316/2560 ว่าการเข้าค้นห้องพักในรีสอร์ตทันทีหลังผู้ถูกจับข้อหาเสพสามคนให้การว่ารับยาเสพติดมาจากผู้เช่าห้องนั้น เป็นกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง เพราะผู้เช่าพักเพียงชั่วคราวและอาจนำยาเสพติดออกไปเมื่อใดก็ได้ เจ้าพนักงานจึงค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น และเมื่อพบยาเสพติดอันเป็นความผิดซึ่งหน้าก็จับได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ[27] คำพิพากษานี้เตือนว่าถ้อยคำของผู้ถูกจับข้อหาเสพอาจเป็นที่มาของการค้นและการจับบุคคลอื่น และความชอบด้วยกฎหมายของการค้นขึ้นกับข้อเท็จจริงเรื่องความฉุกเฉินเป็นรายคดี สิทธิของผู้ถูกจับในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวนทั้งหมดอธิบายละเอียดในหน้าถูกจับในคดียาเสพติด

ความเห็นของสำนักงาน

ในคดีเสพครั้งแรก สำนักงานให้ความสำคัญกับบันทึกการจับกุมและบันทึกการตรวจค้นเป็นเอกสารชุดแรก เพราะข้อความในเอกสารสองฉบับนี้กำหนดว่าคดีจะเดินไปทางข้อหาเสพและครอบครองเพื่อเสพซึ่งมีทางบำบัดแทนโทษ หรือจะถูกยกระดับเป็นครอบครองเพื่อจำหน่าย ผู้ถูกจับมีสิทธิอ่านบันทึกก่อนลงชื่อ และมีสิทธิไม่ลงชื่อในข้อความที่ไม่ตรงกับข้อเท็จจริง โดยให้เจ้าพนักงานบันทึกไว้ว่าผู้ถูกจับไม่ประสงค์ลงชื่อ

ควบคุมตัว 48 ชั่วโมง การฝากขัง และการประกันตัวในคดีเสพ

ผู้ถูกจับข้อหาเสพที่ไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราวในชั้นพนักงานสอบสวนต้องถูกนำตัวไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่ถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน และเนื่องจากข้อหาเสพมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินหนึ่งปี ศาลสั่งขังระหว่างสอบสวนได้ครั้งละไม่เกินสิบสองวัน รวมกันไม่เกินสี่สิบแปดวัน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 คดีเสพครั้งแรกที่ไม่มีพฤติการณ์หลบหนีโดยทั่วไปได้รับการปล่อยชั่วคราว และในหลายกรณีผู้ถูกจับเข้าสู่กระบวนการบำบัดตามมาตรา 114 โดยไม่ถูกฝากขังเลย

มาตรา 87 วรรคสาม บัญญัติให้นำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงเมื่อไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราวและมีเหตุจำเป็นเพื่อการสอบสวน และศาลต้องสอบถามผู้ต้องหาว่ามีข้อคัดค้านหรือไม่ก่อนออกหมายขัง มาตรา 87 วรรคห้า จำกัดระยะเวลาขังสำหรับความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินหกเดือนแต่ไม่ถึงสิบ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

ปีไว้ครั้งละไม่เกินสิบสองวันและรวมกันไม่เกินสี่สิบแปดวัน[28] ข้อหาเสพตามมาตรา 162 และครอบครองเพื่อเสพตามมาตรา 164 อยู่ในช่วงนี้ทั้งคู่ ผู้ต้องหาจึงไม่ควรถูกฝากขังเกินสี่สิบแปดวันในชั้นสอบสวน และหากพนักงานสอบสวนสอบสวนเสร็จก่อน ก็ต้องส่งสำนวนให้พนักงานอัยการโดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนด

การ ปล่อยชั่วคราว ใน คดี เสพ อาศัย หลัก ทั่วไป ตามมาตรา 106 ซึ่ง ให้ ผู้ต้องหา จำเลย หรือ ผู้ มีประโยชน์เกี่ยวข้องยื่นคำร้องได้ และมาตรา 108 ซึ่งให้พิจารณาความหนักเบาแห่งข้อหา พยานหลักฐาน พฤติการณ์แห่งคดี ความน่าเชื่อถือของผู้ร้องขอประกัน และข้อพิจารณาอื่นประกอบกัน[29][30] ข้อหาเสพเป็นข้อหาที่มีโทษเบาที่สุดในประมวลกฎหมายยาเสพติด ความหนักเบาแห่งข้อหาตามมาตรา 108 (1) จึงเป็นข้อที่เป็นคุณแก่ผู้ต้องหา และเหตุที่พนักงานสอบสวนหรือศาลมักยกขึ้นคัดค้านคือ พฤติการณ์หลบหนี หรือการไปยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน ซึ่งในคดีเสพมีน้ำหนักน้อยเพราะพยานหลักฐานหลักคือผลตรวจปัสสาวะที่เก็บไว้แล้ว ผู้ที่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งและมีผู้ร้องขอประกันเป็นญาติ โดยทั่วไปจึงได้รับการปล่อยชั่วคราว วงเงินประกัน หลักประกันที่ใช้ได้ และการคืนหลักประกัน อธิบายไว้ในหน้า ประกันตัวคดียาเสพติด

ประเด็นที่ควรทราบคือ การขอปล่อยชั่วคราวกับการสมัครใจเข้าบำบัดไม่ใช่ทางเลือกที่ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้ต้องหาที่เข้าเงื่อนไขตามมาตรา 114 คือไม่มีคดีอื่นที่มีโทษจำคุกค้างอยู่ ไม่อยู่ระหว่างรับโทษจำคุก และไม่มีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่น เมื่อแสดงความสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา เจ้าพนักงานมีหน้าที่ส่งตัวไปสถานพยาบาลยาเสพติดหรือศูนย์คัดกรองตามมาตรา 114 วรรคหนึ่ง ซึ่งโดยผลของกฎหมาย ผู้นั้นไม่อยู่ในฐานะผู้ต้องหาที่ต้องถูกฝากขังอีกต่อไป[31][32]

ทางบำบัดแทนการถูกดำเนินคดี: มาตรา 113 114 168 และ 169

ประมวลกฎหมายยาเสพติดเปิดทางให้ผู้เสพไม่ต้องรับโทษสามช่วง ช่วงแรก มาตรา 113 ผู้ที่สมัครใจขอเข้าบำบัด ก่อน เจ้าพนักงาน ตรวจ พบ และ ปฏิบัติ ครบถ้วน จน ได้รับ หนังสือรับรอง ไม่ มีความผิด ช่วง ที่สอง มาตรา 114 ผู้ที่เจ้าพนักงานตรวจพบแต่ไม่มีคดีอื่นค้างอยู่และสมัครใจเข้าบำบัด ให้เจ้าพนักงานส่งตัวไปสถานพยาบาล ยาเสพติด หรือ ศูนย์ คัด กรอง เมื่อ บำบัด ครบถ้วน ก็ ไม่ มีความผิด ช่วง ที่สาม มาตรา 168 และมาตรา 169 เมื่อถูกฟ้องแล้ว ศาลส่งตัวไปบำบัดได้ และเมื่อผ่านการบำบัดเป็นที่น่าพอใจ ศาลสั่งยุติคดีและผู้นั้นพ้นจากความผิด

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

มาตรา 113 ใช้กับผู้ที่ตัดสินใจเองก่อนถูกตรวจพบ ถ้อยคำสำคัญของมาตรานี้คือ “ได้สมัครใจขอเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลยาเสพติดก่อนที่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะตรวจพบ” และ “ให้ผู้นั้นไม่มีความผิดในมาตราดังกล่าว”[33] ผลของมาตรานี้จึงกว้างที่สุดในสามช่วง เพราะไม่มีคดีเกิดขึ้นเลย ไม่มีการจับ ไม่มีบันทึกการจับกุม และไม่มีการแจ้งข้อหา ผู้ที่รู้ตัวว่าใช้ยาเสพติดและต้องการเลิกจึงควรเลือกช่องทางนี้ก่อน

มาตรา 114 ใช้กับผู้ที่ถูกเจ้าพนักงานตรวจพบแล้ว ซึ่งเป็นกรณีของผู้ถูกจับครั้งแรกส่วนใหญ่ เงื่อนไขของมาตรานี้ มี สี่ ข้อ ที่ ต้อง ครบ คือ มี พฤติการณ์ อัน ควร สงสัย ว่า กระทำความผิด ฐาน เสพ ตามมาตรา 162 หรือมาตรา 163 หรือ ครอบครอง เพื่อ เสพ ตามมาตรา 164 ไม่ ปรากฏ ว่า เป็น ผู้ต้องหา หรือ อยู่ ระหว่าง ถูกดำเนินคดีในความผิดอื่นที่มีโทษจำคุก หรืออยู่ระหว่างรับโทษจำคุก ไม่มีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือสังคม และสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา เมื่อครบเงื่อนไข กฎหมายใช้คำว่า “ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจส่งตัวผู้นั้นไปสถานพยาบาลยาเสพติดหรือศูนย์คัดกรองต่อไป” ซึ่งเป็นถ้อยคำบังคับ ไม่ใช่ดุลพินิจ และมาตรา 114 วรรคสอง บัญญัติผลว่าเมื่อผู้สมัครใจบำบัดปฏิบัติครบถ้วนจนได้รับการรับรองเป็นหนังสือ ให้ผู้นั้นไม่มีความผิด[34]

ข้อที่ผู้ถูกจับครั้งแรกพึงระวังอยู่ในมาตรา 114 วรรคสาม ซึ่งบัญญัติว่าหากผู้เข้ารับการบำบัดหลบหนีหรือไม่ให้ความร่วมมือจนครบถ้วน ให้สถานพยาบาลจัดทำประวัติ ข้อมูล และพฤติการณ์ไว้ เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาให้เข้ารับการบำบัดครั้งต่อไป[35] การรายงานตัวไม่ครบหรือขาดการบำบัดกลางคันจึงมีผลสองทาง ทางแรก ผู้นั้นไม่ได้รับหนังสือรับรอง จึงยังมีความผิดตามมาตรา 162 หรือมาตรา 164 และถูกดำเนินคดีต่อไปได้ ทางที่สอง ประวัติการไม่ให้ความร่วมมือจะเป็นข้อมูลที่เจ้าพนักงานใช้พิจารณาในครั้งต่อไปว่าจะ ส่งตัว ไป บำบัด อีก หรือไม่ ผู้ ที่ ตั้งใจ ใช้ สิทธิ ตามมาตรา 114 จึง ต้อง ปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์ ของ คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดให้ครบ

มาตรา 168 เป็นช่องทางของผู้ที่ถูกฟ้องแล้ว ซึ่งเกิดได้เมื่อผู้ต้องหาไม่ได้แสดงความสมัครใจในชั้นจับกุมหรือพนักงานสอบสวนเห็นว่าไม่เข้าเงื่อนไขมาตรา 114 ถ้อยคำของมาตรานี้ให้ศาลที่เห็นว่า “พฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรลงโทษจำเลย” และจำเลย “สำนึกในการกระทำโดยตกลงเข้ารับการบำบัดรักษา” เมื่อสอบถามพนักงานอัยการแล้ว ส่งตัวจำเลยไปสถานพยาบาลยาเสพติด โดยยังคงเงื่อนไขว่าจำเลยต้องไม่มีคดีอื่นที่มีโทษจำคุกค้างอยู่[36] และมาตรา 169 วรรคหนึ่ง บัญญัติผลเมื่อบำบัดครบถ้วนว่า “ให้ศาลสั่งยุติคดี เว้นแต่จะต้องมีคำสั่งเกี่ยวกับของกลาง และให้ผู้นั้นพ้นจากความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 168” ส่วนวรรคสองให้ศาลยกคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาต่อไปถ้าจำเลยไม่ให้ความร่วมมือ[37]

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

ความแตกต่างระหว่างสามช่วงอยู่ที่ร่องรอยของคดี มาตรา 113 ไม่มีคดี มาตรา 114 มีบันทึกการตรวจพบและการส่งตัวแต่ไม่มีการฟ้อง ส่วนมาตรา 168 มีคดีในศาลซึ่งจบด้วยคำสั่งยุติคดี ไม่ใช่คำพิพากษาลงโทษ ทั้งสามช่วงจึงไม่มีคำพิพากษาว่ากระทำความผิด ซึ่งต่างจากการรอการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ที่ศาลพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดแล้วรอการลงโทษไว้ ผู้ถูกจับครั้งแรกที่มีทางเลือก จึงควรเลือกช่องทางตามมาตรา 114 ก่อนช่องทางอื่น ขั้นตอนของสถานพยาบาลยาเสพติด ศูนย์คัดกรอง และหนังสือรับรอง อธิบายในหน้า ผู้เสพและการบำบัดรักษา

ความเห็นของสำนักงาน

สำนักงานพบว่าผู้ถูกจับครั้งแรกจำนวนมากเสียสิทธิตามมาตรา 114 เพราะไม่ได้แสดงความสมัครใจเข้าบำบัดในชั้นจับกุมหรือชั้นสอบสวน และคดีถูกส่งฟ้องไปตามทางปกติ การแสดงความสมัครใจควรทำเป็นหนังสือและขอให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ในสำนวน พร้อมแสดงข้อเท็จจริงว่าไม่มีคดีอื่นค้างอยู่ เพราะเมื่อครบเงื่อนไข มาตรา 114 วรรคหนึ่ง ใช้ถ้อยคำบังคับให้เจ้าพนักงานส่งตัวไปบำบัด

เมื่อคดีถึงศาล: มาตรา 165 มาตรา 166 การรอการลงโทษ และการลดโทษ

คดีเสพครั้งแรกที่ไปถึงศาลมีผลที่เป็นไปได้สี่แบบ คือ ศาลส่งตัวไปบำบัดตามมาตรา 168 ศาลนำเงื่อนไขคุมความประพฤติมาใช้แทนการลงโทษตามมาตรา 166 ศาลพิพากษาว่ามีความผิดแต่รอการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 หรือศาลลงโทษปรับหรือจำคุกจริง มาตรา 165 ให้ศาลคำนึงถึงการสงเคราะห์ให้จำเลยเลิกเสพยิ่งกว่าการลงโทษ และให้พนักงานคุมประพฤติแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวจำเลยภายในสามสิบวัน การจำคุกจริงในคดีเสพครั้งแรกจึงเป็นผลที่กฎหมายจัดไว้เป็นลำดับท้าย

มาตรา 165 วรรคหนึ่ง วางหลักว่าในการพิจารณาพิพากษาคดีผู้เสพ “ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีโดยคำนึงถึงการสงเคราะห์ให้จำเลยเลิกเสพยาเสพติดโดยการบำบัดรักษายิ่งกว่าการลงโทษ” และถ้าจะลงโทษก็ให้ลงโทษให้เหมาะสมกับจำเลยแต่ละคน โดยคำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ นิสัย สติปัญญา การศึกษาอบรม ภาระในการเลี้ยงดูครอบครัว สภาพร่างกาย สภาพจิตใจ สิ่งแวดล้อม การถูกบังคับขู่เข็ญ หรือเหตุอันควรปรานีอื่น วรรคสองให้คำนึงถึงชนิดและจำนวนยาเสพติด และการเสพเป็นครั้งคราวหรือประจำ ส่วนวรรคสามและวรรคสี่ให้ศาลสั่งพนักงานคุมประพฤติแสวงหาข้อเท็จจริงเหล่านี้ และทำรายงานให้เสร็จภายในสามสิบวัน ขยายได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน[38] รายงานสืบเสาะของพนักงานคุมประพฤติจึงเป็นเอกสารที่มีน้ำหนักต่อผลคดีเสพครั้งแรก และจำเลยควรให้ข้อมูลเรื่องอาชีพ ภาระครอบครัว และความตั้งใจเลิกเสพอย่างครบถ้วนในชั้นนี้

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

มาตรา 166 วรรคหนึ่ง ให้อำนาจศาลที่พิจารณาคดีผู้เสพซึ่งไม่มีคดีอื่นที่มีโทษจำคุกค้างอยู่และไม่อยู่ระหว่างรับโทษจำคุก “เปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา หรือนำเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติข้อเดียวหรือหลายข้อตามมาตรา 56 แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้แทนการลงโทษ” ตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดแต่ไม่เกินสองปี และวรรคสองให้ศาลแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้เมื่อพฤติการณ์เปลี่ยนไป[39] มาตรานี้ต่างจากการรอการลงโทษตรงที่ไม่ได้อาศัยเงื่อนไขเรื่องประวัติการรับโทษจำคุกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 (1) ถึง (3) แต่อาศัยเงื่อนไขว่าไม่มีคดีอื่นค้างอยู่ในขณะพิจารณา ผู้ที่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อนในคดีที่ถึงที่สุดแล้วจึงยังได้รับประโยชน์จากมาตรา 166 ได้ ดังที่ศาลฎีกาวินิจฉัยไว้

คำวินิจฉัยของศาล, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1855/2567[40]

จำเลยเข้าเงื่อนไขเพิ่มโทษหนึ่งในสามตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 92 และไม่อยู่ในเกณฑ์รอการลงโทษตามมาตรา 56 เพราะเคยรับโทษจำคุกเกินหกเดือน แต่เมื่อความผิดฐานเสพเป็นความผิดเพียงเล็กน้อย ความผิดครั้งก่อนเกิดเมื่อกว่าแปดปีมาแล้ว และศาลเห็นว่าการลงโทษจำคุกในระยะสั้นไม่น่าจะเกิดประโยชน์แก่จำเลยและสังคม ศาลนำเงื่อนไขคุมความประพฤติตามมาตรา 56 มาใช้แทนการลงโทษจำคุกตามมาตรา 166 ของประมวลกฎหมายยาเสพติด

“คดีนี้จำเลยกระทำความผิดเสพเมทแอมเฟตามีน ซึ่งเป็นความผิดเพียงเล็กน้อย”

คำพิพากษาฉบับนี้มีความสำคัญต่อผู้ถูกจับข้อหาเสพทุกคน ไม่เฉพาะครั้งแรก ศาลฎีกาถือว่าความผิดฐานเสพเมทแอมเฟตามีน “เป็นความผิดเพียงเล็กน้อย” และเห็นว่าการลงโทษจำคุกระยะสั้นไม่น่าจะเกิดประโยชน์แก่จำเลยและสังคม จึงนำเงื่อนไขคุมความประพฤติมาใช้แทนการลงโทษตามมาตรา 166 แม้จำเลยจะไม่อยู่ในเกณฑ์รอการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 เพราะเคยรับโทษจำคุกเกินหกเดือน และเข้าเงื่อนไขเพิ่มโทษด้วย สำหรับผู้ถูกจับครั้งแรกซึ่งไม่มีประวัติการรับโทษจำคุกเลย เหตุผลที่ศาลฎีกาใช้ย่อมมีน้ำหนักยิ่งกว่า

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 เป็นบทที่ใช้กับความผิดทุกฐานที่ศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปี เงื่อนไขของผู้กระทำความผิดมีสามแบบ คือ (1) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน (2) เคยรับโทษจำคุกแต่เป็นความผิดโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ (3) เคยรับโทษจำคุกแต่พ้นโทษมาเกินห้าปี และความผิดครั้งหลังเป็นความผิดโดยประมาทหรือลหุโทษ เมื่อศาลคำนึงถึงอายุ ประวัติความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม สภาพความผิด การรู้สึกความผิด หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว ศาลจะพิพากษาว่ามีความผิดแต่รอการกำหนดโทษ หรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ไม่เกินห้าปีก็ได้ และกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติได้สิบข้อ ซึ่งข้อที่ใช้

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

บ่อยในคดีเสพคือ (1) รายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติและทำกิจกรรมบริการสังคม (3) ละเว้นการคบหาสมาคมที่อาจนำไปสู่การกระทำความผิดอีก และ (4) เข้ารับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด[41]

ผู้ถูกจับครั้งแรกเข้าเงื่อนไขมาตรา 56 (1) เสมอ เพราะไม่เคยรับโทษจำคุก และโทษของข้อหาเสพหรือครอบครองเพื่อเสพไม่เกินสองปี จึงอยู่ในเกณฑ์ที่ศาลรอการลงโทษได้ สิ่งที่ตัดสินว่าศาลจะรอการลงโทษหรือไม่คือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวจำเลยตามที่มาตรา 56 และมาตรา 165 ระบุ การรับสารภาพซึ่งเป็นเหตุบรรเทาโทษตามมาตรา 78 ทำให้ศาลลดโทษได้ไม่เกินกึ่งหนึ่ง[42] ในทางปฏิบัติ คดีเสพครั้งแรกที่จำเลยรับสารภาพ มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง มีอาชีพ และรายงานสืบเสาะไม่มีข้อเสีย ศาลมักรอการลงโทษจำคุกและกำหนดเงื่อนไขคุมความประพฤติ หรือใช้มาตรา 166 ให้ไปบำบัดแทน สำนักงานไม่อาจรับรองผลเช่นนี้ในคดีใดคดีหนึ่ง เพราะดุลพินิจเป็นของศาล แต่โครงสร้างของกฎหมายทั้งสองบทชี้ไปในทางเดียวกัน

เงื่อนไขคุมความประพฤติที่ศาลกำหนดไม่ใช่เพียงคำแนะนำ มาตรา 57 บัญญัติว่าเมื่อความปรากฏแก่ศาลว่าผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ศาลอาจตักเตือน หรือจะกำหนดการลงโทษที่ยังไม่ได้กำหนด หรือลงโทษซึ่งรอไว้นั้นก็ได้[43] ผู้ที่ศาลรอการลงโทษแล้วรายงานตัวไม่ครบ หรือผลตรวจปัสสาวะระหว่างคุมความประพฤติเป็นบวก จึงเสี่ยงที่จะถูกลงโทษจำคุกที่รอไว้ และในกรณีที่กระทำความผิดใหม่ภายในระยะเวลารอการลงโทษ ศาลที่พิจารณาคดีหลังอาจบวกโทษที่รอไว้เข้ากับโทษใหม่ตามหลักในมาตรา 58 ซึ่งผู้ต้องหาควรปรึกษาผู้รับผิดชอบคดีเป็นรายกรณี

ครั้งที่สอง ผู้มีคดีเดิม และผู้ที่กำลังถูกรอการลงโทษ

ผู้ถูกจับข้อหาเสพที่มีคดีอื่นซึ่งมีโทษจำคุกค้างอยู่ หรืออยู่ระหว่างรับโทษจำคุก ไม่เข้าเงื่อนไขการบำบัดตามมาตรา 114 และมาตรา 168 และศาลใช้มาตรา 166 ไม่ได้ ส่วนผู้ที่เคยรับโทษจำคุกเกินหกเดือนในคดีที่ถึงที่สุดแล้วไม่เข้าเงื่อนไขรอการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 แต่ยังอยู่ในขอบเขตของมาตรา 166 ตามแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1855/2567 การถูกจับครั้งที่สองจึงไม่ได้ปิดทางบำบัดเสมอไป ขึ้นกับว่าคดีแรกจบไปแล้วหรือยังค้างอยู่

เงื่อนไขร่วมของมาตรา 114 มาตรา 166 และมาตรา 168 ใช้ถ้อยคำเดียวกันคือ “ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล”[44][45][46] ถ้อยคำนี้มองไปที่สถานะในปัจจุบัน ไม่ใช่ประวัติในอดีต ผู้ที่เคยถูกดำเนินคดีเสพและคดีนั้นจบไปแล้ว ไม่ว่าจะจบด้วยการบำบัดครบถ้วน การรอการลงโทษที่พ้นกำหนดแล้ว หรือการรับโทษจนพ้นโทษแล้ว จึงไม่อยู่ในข้อยกเว้นนี้ ส่วนผู้ที่มีคดีเสพครั้งแรกค้างอยู่ในชั้นสอบสวน

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

หรือในศาล แล้วถูกจับข้อหาเสพอีกครั้ง เป็นผู้ต้องหาหรืออยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดอื่นที่มีโทษจำคุก จึงใช้ช่องทางบำบัดในคดีหลังไม่ได้ และคดีแรกที่ค้างอยู่ก็อาจถูกยกขึ้นพิจารณาต่อไปตามมาตรา 169 วรรคสอง ถ้าไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัด[47]

สำหรับผู้ที่ศาลรอการลงโทษไว้ในคดีแรกและถูกจับข้อหาเสพอีกภายในระยะเวลารอการลงโทษ ผลจะหนักกว่าผู้ถูกจับครั้งแรกสองชั้น ชั้นแรก ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 57 ให้ศาลลงโทษที่รอไว้ได้เมื่อไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ซึ่งการเสพซ้ำย่อมเป็นการผิดเงื่อนไขไม่ให้ประพฤติในทางที่นำไปสู่ความผิดอีก[48] ชั้นที่สอง การกระทำความผิดใหม่ระหว่างรอการลงโทษทำให้ศาลในคดีหลังนำโทษที่รอไว้มาบวกเข้ากับโทษในคดีหลัง และผู้นั้นไม่เข้าเงื่อนไขมาตรา 56 (1) อีก เพราะคดีหลังศาลจะต้องกำหนดโทษในคดีแรกด้วย ผู้ที่อยู่ระหว่างรอการลงโทษจึงควรถือการตรวจปัสสาวะระหว่างคุมความประพฤติเป็นเรื่องที่มีผลทางกฎหมายโดยตรง

ผู้ที่เคยรับโทษจำคุกมาก่อนและพ้นโทษแล้ว ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 (3) ให้รอการลงโทษได้เฉพาะเมื่อพ้นโทษเกินห้าปีและความผิดครั้งหลังเป็นความผิดโดยประมาทหรือลหุโทษ ความผิดฐานเสพไม่ใช่ความผิดทั้งสองแบบ ผู้ที่เคยรับโทษจำคุกเกินหกเดือนจึงไม่เข้ามาตรา 56[49] คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1855/2567 แสดงให้เห็นว่ากฎหมายยาเสพติดเปิดทางไว้ต่างหากในมาตรา 166 ซึ่งไม่ผูกกับประวัติการรับโทษ ศาลฎีกาในคดีนั้นคำนึงว่าความผิดครั้งก่อนเกิดเมื่อกว่าแปดปีมาแล้ว และความผิดฐานเสพเป็นความผิดเพียงเล็กน้อย จึงใช้เงื่อนไขคุมความประพฤติแทนการจำคุก[50] ข้อจำกัดของแนวนี้คือต้องไม่มีคดีอื่นค้างอยู่ตามเงื่อนไขของมาตรา 166 เอง

ผู้ที่ต้องโทษในคดียาเสพติดตามกฎหมายเดิมก่อนปี 2564 และเห็นว่าโทษที่รับอยู่หนักกว่าประมวลกฎหมายใหม่ มีช่องทางขอให้ศาลกำหนดโทษใหม่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 3 แต่ศาลฎีกาจำกัดช่องทางนี้ไว้ชัดเจนในคำพิพากษาที่ 2610/2566 ว่าศาลกำหนดโทษใหม่ได้เฉพาะเมื่อโทษตามคำพิพากษาหนักกว่าโทษตามกฎหมายใหม่ โดยคดีนั้นจำเลยต้องโทษฐานขับขี่เสพเมทแอมเฟตามีนจำคุกแปดเดือน ซึ่งไม่หนักกว่าอัตราโทษใหม่[51] และในคำพิพากษาที่ 65/2569 ว่าเมื่อศาลชั้นต้นใช้กฎหมายใหม่ที่เป็นคุณพิพากษาไปแล้ว จำเลยจะขอกำหนดโทษใหม่อีกไม่ได้ ต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ฎีกาตามขั้นตอน[52] รายละเอียดของการกำหนดโทษใหม่ การพักโทษ และการลดวันต้องโทษอยู่ในหน้า หลังคำพิพากษาและระหว่างรับโทษ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

กฎหมายเปรียบเทียบ: สหรัฐอเมริกาและเยอรมนีจัดการผู้เสพครั้งแรกอย่างไร

กฎหมายเปรียบเทียบแสดงว่าแนวคิดของมาตรา 113 114 166 และ 168 ไม่ใช่แนวคิดเฉพาะของไทย ประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา 18 U.S.C. § 3607 ให้ศาลคุมประพฤติผู้ครอบครองยาเสพติดครั้งแรกไม่เกินหนึ่งปีโดยไม่บันทึกคำพิพากษาว่ากระทำความผิด และยกฟ้องเมื่อครบกำหนด ส่วนกฎหมายยาเสพติดของเยอรมนี § 29 Abs. 5 และ § 31a ให้ศาลงดเว้นการลงโทษและให้พนักงานอัยการงดเว้นการฟ้องผู้ครอบครองปริมาณเล็กน้อยเพื่อใช้เอง และศาลสูงสุดสหรัฐอเมริกาในคดี Robinson v. California วางหลักตั้งแต่ปี 1962 ว่าการติดยาเสพติดเป็นความเจ็บป่วย รัฐลงโทษจำคุกเพียงเพราะสถานะการติดยาไม่ได้

ในระบบกฎหมายสหพันธรัฐของสหรัฐอเมริกา การครอบครองยาเสพติดเพื่อใช้เองเป็นความผิดตาม 21 U.S.C. § 844 แต่ 18 U.S.C. § 3607(a) ให้ศาลที่พบว่าบุคคลกระทำความผิดดังกล่าว ซึ่งไม่เคยถูกพิพากษาว่ากระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมาก่อนและไม่เคยได้รับประโยชน์จากมาตรานี้มาก่อน สั่งคุมประพฤติไม่เกินหนึ่งปีโดยไม่บันทึกคำพิพากษาว่ากระทำความผิด (without entering a judgment of conviction) และเมื่อครบกำหนดโดยไม่ผิดเงื่อนไข ศาลต้องยกฟ้องและปล่อยตัวจากการคุมประพฤติ มาตรา 3607(b) บัญญัติต่อไปว่าการจัดการเช่นนี้ไม่ถือเป็นการพิพากษาลงโทษเพื่อวัตถุประสงค์ใด และมาตรา 3607(c) ให้ผู้ที่อายุไม่ถึงยี่สิบเอ็ดปีขณะกระทำความผิดขอให้ลบประวัติการจับกุมและการดำเนินคดีออกจากทะเบียนทางการได้[53] โครงสร้างนี้ใกล้เคียงกับมาตรา 168 และมาตรา 169 ของไทยซึ่งศาลสั่งยุติคดีและให้ผู้นั้นพ้นจากความผิดเมื่อผ่านการบำบัด แต่กฎหมายไทยกว้างกว่าในสองจุด คือไม่จำกัดว่าต้องเป็นครั้งแรก เพียงแต่ต้องไม่มีคดีอื่นค้างอยู่ และเปิดช่องทางตั้งแต่ชั้นเจ้าพนักงานตามมาตรา 114 โดยไม่ต้องรอให้ถึงศาล ส่วนกฎหมายสหรัฐอเมริกาเหนือกว่าในเรื่องการลบประวัติซึ่งกฎหมายไทยยังไม่มีบทบัญญัติเทียบเคียงในประมวลกฎหมายยาเสพติด

คำพิพากษา Robinson v. California, 370 U.S. 660 (1962) เป็นรากฐานทางความคิดของการแยกผู้เสพออกจากผู้ค้าในระบบกฎหมายอเมริกัน ศาลสูงสุดวินิจฉัยว่ากฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนียที่ลงโทษจำคุกบุคคลเพียงเพราะ “เป็นผู้ติดยาเสพติด” โดยไม่ต้องมีการเสพหรือครอบครองในรัฐนั้น เป็นการลงโทษที่โหดร้าย และ ผิดปกติ ด้วย เหตุผล ว่าการ ติดยาเสพติด เป็น ความเจ็บป่วย ซึ่ง อาจ เกิดขึ้น โดยไม่ตั้งใจ และ กฎหมาย ที่ ทำให้ ความเจ็บป่วย เป็น ความผิด อาญา ย่อม ขัด รัฐธรรมนูญ แต่ ศาล ระบุ ชัด ใน คำพิพากษาเดียวกันว่ารัฐยังมีอำนาจลงโทษการผลิต จำหน่าย ซื้อ และครอบครอง และจัดโครงการบำบัดรักษาภาคบังคับที่อาจมีการควบคุมตัวได้[54] หลักของ Robinson จึงไม่ได้ห้ามการลงโทษผู้เสพ แต่วางเส้นแบ่งระหว่างการลงโทษการกระทำกับการลงโทษสถานะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของมาตรา 165 ของไทยที่ให้ศาลคำนึงถึงการบำบัดยิ่งกว่าการลงโทษ และกับถ้อยคำของศาลฎีกาในคำพิพากษาที่ 1855/2567 ที่ว่าการจำคุกระยะสั้นไม่น่าจะเกิดประโยชน์แก่จำเลยและสังคม

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

กฎหมายยาเสพติดของเยอรมนี (Betäubungsmittelgesetz) ใช้วิธีต่างออกไป คือคงความผิดฐานครอบครองไว้ตาม § 29 Abs. 1 ซึ่งมีโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับ แต่ § 29 Abs. 5 ให้ศาลงดเว้นการลงโทษ (von einer Bestrafung absehen) เมื่อ ผู้กระทำ ครอบครอง หรือ ได้มา ซึ่ง ยาเสพติด ใน ปริมาณเล็กน้อยเพื่อใช้เองเท่านั้น[55] และ § 31a Abs. 1 ให้พนักงานอัยการงดเว้นการฟ้อง (von der Verfolgung absehen) ได้เมื่อความผิดถือได้ว่าเล็กน้อย ไม่มีประโยชน์สาธารณะในการดำเนินคดี และเป็นการครอบครองปริมาณเล็กน้อยเพื่อใช้เอง ส่วน § 31a Abs. 2 ให้ศาลยุติคดีได้แม้ฟ้องแล้ว[56] ระบบเยอรมันจึงให้ดุลพินิจแก่พนักงานอัยการตั้งแต่ก่อนฟ้อง ซึ่งเทียบได้กับมาตรา 114 ของไทยที่ให้เจ้าพนักงานส่งตัวไปบำบัดก่อนฟ้อง แต่ต่างกันตรงที่กฎหมายเยอรมันไม่ได้ผูกการงดเว้นการฟ้องไว้กับการเข้าบำบัด ส่วนกฎหมายไทยผูกผลทางกฎหมายคือความไม่มีความผิดไว้กับการบำบัดครบถ้วน จนได้รับหนังสือรับรอง ข้อสังเกตคือ “ปริมาณเล็กน้อย” (geringe Menge) ในกฎหมายเยอรมันไม่ได้กำหนดตัวเลขไว้ในกฎหมายแม่บท แต่เป็นเรื่องที่ศาลและแนวปฏิบัติของแต่ละรัฐกำหนด ขณะที่กฎหมายไทยกำหนดตัวเลขไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา 107 วรรคสอง ซึ่งให้ความแน่นอนแก่ผู้ถูกจับมากกว่า

นิติเศรษฐศาสตร์: เหตุใดกฎหมายจึงเลือกบำบัดก่อนลงโทษผู้เสพครั้งแรก

ในมุมนิติเศรษฐศาสตร์ โทษอาญามีไว้เพื่อยับยั้งการกระทำผิด แต่งานวิจัยด้านอาชญาวิทยาสรุปตรงกันว่าความแน่นอนของการถูกจับมีผลยับยั้งมากกว่าความรุนแรงของโทษ และโทษจำคุกระยะสั้นแก่ผู้กระทำผิดเล็กน้อย อาจเพิ่มการกระทำผิดซ้ำเพราะตัดโอกาสในการทำงานและสร้างเครือข่ายผู้กระทำผิด ผลการศึกษาของโปรตุเกสหลังยกเลิกโทษอาญาแก่การเสพในปี 2001 ชี้ว่าการใช้ยาเสพติดไม่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและปัญหาจากยาเสพติดลดลง โครงสร้างของมาตรา 114 มาตรา 165 และมาตรา 166 ของไทยจึงสอดคล้องกับหลักฐานเหล่านี้

ทฤษฎี การยับยั้ง (deterrence) ของ Gary S. Becker อธิบาย การตัดสินใจ กระ ทำผิด เป็นการ ชั่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับกับโทษที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งเท่ากับความน่าจะเป็นที่จะถูกจับคูณด้วยความรุนแรงของโทษ และรัฐควรเลือกส่วนผสมของความน่าจะเป็นและความรุนแรงที่ทำให้ต้นทุนรวมของสังคมต่ำที่สุด โดยคำนึงว่าการจับกุมและการลงโทษเองก็มีต้นทุน[57] เมื่อนำกรอบนี้มาใช้กับคดีเสพ จะเห็นว่าต้นทุนของการจำคุกผู้เสพครั้งแรกตกแก่สังคมสองทาง คือค่าใช้จ่ายของเรือนจำ และผลผลิตที่สูญเสียไปจากการที่ผู้นั้นออกจากตลาดแรงงาน ขณะที่ประโยชน์ในการยับยั้งจากโทษจำคุกระยะสั้นมีน้อย เพราะผู้เสพจำนวนมากตัดสินใจเสพภายใต้ภาวะพึ่งพิงสารเสพติด ซึ่งทำให้การประเมินโทษในอนาคตบิดเบือนไปจากแบบจำลองของผู้ตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

งานทบทวนวรรณกรรมของ Daniel S. Nagin ซึ่งประมวลผลการศึกษาเชิงประจักษ์หลายทศวรรษสรุปว่า หลักฐานสนับสนุนผลยับยั้งของความแน่นอนในการถูกจับ (certainty of apprehension) มีความสม่ำเสมอมากกว่าหลักฐานสนับสนุนผลยับยั้งของความรุนแรงของโทษอย่างมาก และโทษจำคุกระยะยาวกับโทษขั้นต่ำบังคับไม่อาจอ้างเหตุผลเรื่องการยับยั้งมารองรับได้ Nagin ยังชี้ถึงประเด็นที่งานวิจัยต้องตอบต่อไปคือ ผลก่ออาชญากรรม (criminogenic effect) ของประสบการณ์การถูกลงโทษเอง[58] ข้อสรุปนี้ตรงกับเหตุผลของศาลฎีกาในคำพิพากษาที่ 1855/2567 ที่ว่าการลงโทษจำคุกในระยะสั้นไม่น่าจะเกิดประโยชน์แก่จำเลยและสังคม และตรงกับเจตนารมณ์ของมาตรา 165 ที่ให้ศาลคำนึงถึงการบำบัดยิ่งกว่าการลงโทษ กล่าวอีกนัยหนึ่ง การที่ตำรวจตรวจพบผู้เสพได้อย่างสม่ำเสมอและส่งเข้าบำบัดตามมาตรา 114 ให้ผลยับยั้งที่ดีกว่าการจำคุกผู้เสพส่วนน้อยที่ถูกจับเป็นเวลาสั้น ๆ

หลักฐานเชิงนโยบายที่มักถูกอ้างถึงคือประสบการณ์ของโปรตุเกส ซึ่งยกเลิกโทษอาญาแก่การเสพและการครอบครองยาเสพติดทุกชนิดเพื่อใช้เองตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2001 โดยเปลี่ยนไปใช้คณะกรรมการทางปกครองและการบำบัดแทน งานศึกษาของ Caitlin Elizabeth Hughes และ Alex Stevens ซึ่งเทียบแนวโน้มกับสเปนและอิตาลี สรุปว่าการยกเลิกโทษอาญาไม่ได้ทำให้การใช้ยาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างมากดังที่คาดการณ์กันไว้ และมีหลักฐานว่าการใช้ยาเสพติดแบบเป็นปัญหา อันตรายที่เกี่ยวกับยาเสพติด และความแออัดในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาลดลง[59] กฎหมายไทยไม่ได้ไปไกลเท่าโปรตุเกส เพราะยังคงความผิดฐานเสพไว้ในมาตรา 162 แต่มาตรา 113 และมาตรา 114 ซึ่งให้ผู้เสพที่เข้าบำบัดครบถ้วนไม่มีความผิด ให้ผลในทางปฏิบัติที่ใกล้เคียงกันสำหรับผู้เสพที่ไม่มีคดีอื่น คือเปลี่ยนจุดสัมผัสแรกของผู้เสพกับรัฐจากเรือนจำเป็นสถานพยาบาล

ในแง่ต้นทุนของผู้ถูกจับเอง การเลือกช่องทางตามมาตรา 114 มีต้นทุนด้านเวลาในการบำบัดและการรายงานตัว แต่ไม่มีต้นทุนด้านประวัติคำพิพากษา ส่วนการสู้คดีจนถึงศาลมีต้นทุนด้านเวลา ค่าใช้จ่าย และความไม่แน่นอนของผลคดี แม้โอกาสที่ศาลจะรอการลงโทษหรือใช้มาตรา 166 จะสูงก็ตาม ผู้ถูกจับครั้งแรกที่ประเมินทางเลือกด้วยกรอบนี้ จึงมักพบว่าช่องทางบำบัดตามมาตรา 114 ให้ผลลัพธ์ที่คาดหมายได้ดีที่สุดเมื่อตนเข้าเงื่อนไข และการสู้คดีควรสงวนไว้สำหรับกรณีที่ข้อเท็จจริงไม่ตรงกับข้อหา เช่น ผลตรวจปัสสาวะเป็นบวกจากยารักษาโรค หรือยาเสพติดที่พบไม่ใช่ของตน

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

แนวทางของสำนักงานในคดีเสพครั้งแรก

สำนักงานแบ่งคดีเสพครั้งแรกเป็นสองกลุ่มตั้งแต่การติดต่อครั้งแรก กลุ่มที่เข้าเงื่อนไขมาตรา 114 ซึ่งงานหลักคือ ทำให้การสมัครใจเข้าบำบัดปรากฏในสำนวนและติดตามจนได้หนังสือรับรอง และกลุ่มที่ไม่เข้าเงื่อนไขหรือต้องการสู้คดี ซึ่งงานหลักคือการตรวจบันทึกการจับกุม บันทึกการตรวจค้น ผลตรวจปัสสาวะ และการเตรียมข้อเท็จจริงตามมาตรา 165 สำหรับรายงานสืบเสาะและการขอให้ศาลใช้มาตรา 166 หรือรอการลงโทษ

ขั้นแรกของทุกคดีคือการตรวจสถานะของผู้ถูกจับว่ามีคดีอื่นที่มีโทษจำคุกค้างอยู่หรือไม่ เพราะข้อเท็จจริงข้อนี้ข้อเดียวกำหนดว่าช่องทางตามมาตรา 114 มาตรา 166 และมาตรา 168 เปิดอยู่หรือปิด[60] ถ้าเปิดอยู่ สำนักงานจะช่วยจัดทำหนังสือแสดงความสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาและขอให้พนักงานสอบสวนบันทึกไว้ในสำนวนก่อนส่งฟ้อง พร้อมทั้งแจ้งข้อเท็จจริงที่แสดงว่าไม่มีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นและติดตามการส่งตัวไปศูนย์คัดกรองหรือสถานพยาบาลยาเสพติดจนได้หนังสือรับรอง ซึ่งเป็นเอกสารที่ทำให้ผู้นั้นไม่มีความผิดตามมาตรา 114 วรรคสอง

ถ้าคดีถูกส่งฟ้องแล้ว สำนักงานจะยื่นคำร้องขอให้ศาลส่งตัวจำเลยไปบำบัดตามมาตรา 168 ตั้งแต่นัดแรก และเตรียมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวจำเลยตามมาตรา 165 ให้พนักงานคุมประพฤติ ได้แก่ หลักฐานการทำงาน ภาระเลี้ยงดูครอบครัว ประวัติการศึกษา และความตั้งใจเลิกเสพ[61][62] ในกรณีที่ศาลไม่ส่งตัวไปบำบัด สำนักงานจะขอให้ศาลใช้มาตรา 166 นำเงื่อนไขคุมความประพฤติมาใช้แทนการลงโทษ หรือรอการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 โดยอ้างแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1855/2567 เป็นหลัก[63] ค่าบริการของสำนักงานแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษรรายกรณีหลังทราบข้อเท็จจริงเบื้องต้น ขอบเขตของบริการแต่ละช่วงคดีอยู่ในหน้า บริการของสำนักงานในคดียาเสพติด และเส้นทางคดีทั้งเก้าช่วงอยู่ในหน้า เส้นทางคดี 9 ช่วง

ความเห็นของสำนักงาน

ข้อผิดพลาดที่สำนักงานพบบ่อยที่สุดในคดีเสพครั้งแรกคือการรับสารภาพในข้อหาครอบครองเพื่อจำหน่ายทั้งที่ปริมาณยาเสพติดอยู่ในข้อสันนิษฐานเพื่อเสพตามกฎกระทรวง เพราะเข้าใจว่าการรับสารภาพทุกข้อหาจะทำให้ได้ลดโทษมากที่สุด ความจริงคือข้อหาครอบครองเพื่อจำหน่ายตามมาตรา 145 มีโทษสูงกว่ามาก และปิดช่องทางบำบัดตามมาตรา 114 มาตรา 166 และมาตรา 168 ทั้งหมด ผู้ถูกจับควรให้ผู้ที่เข้าใจข้อกฎหมายตรวจฐานความผิดในบันทึกการจับกุมและคำฟ้องก่อนตัดสินใจให้การ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

คำถามที่พบบ่อย

คำตอบต่อไปนี้สรุปจากตัวบทและคำพิพากษาที่อ้างไว้ในหน้านี้ ผลของแต่ละคดียังขึ้นกับข้อเท็จจริง พยานหลักฐาน และดุลพินิจของเจ้าพนักงานและศาล

ถูกจับเสพครั้งแรก ต้องติดคุกหรือไม่

ข้อหาเสพตามมาตรา 162 มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท แต่ผู้เสพที่ไม่มีคดีอื่นค้างอยู่และสมัครใจเข้าบำบัดตามมาตรา 114 จะไม่มีความผิดเมื่อบำบัดครบถ้วน และแม้คดีถึงศาล มาตรา 165 ให้ศาลคำนึงถึงการบำบัดยิ่งกว่าการลงโทษ มาตรา 166 ให้ใช้เงื่อนไขคุมความประพฤติแทนการลงโทษได้ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 ให้รอการลงโทษผู้ที่ไม่เคยรับโทษจำคุกได้ การจำคุกจริงจึงเป็นผลที่กฎหมายจัดไว้เป็นลำดับท้าย

เสพครั้งแรก ประกันตัวได้หรือไม่ ใช้เงินเท่าใด

ข้อหาเสพเป็นข้อหาที่มีโทษเบาที่สุดในประมวลกฎหมายยาเสพติด การปล่อยชั่วคราวพิจารณาตามประมวลกฎหมาย วิธี พิจารณา ความ อาญา มาตรา 108 ซึ่ง ความหนักเบา แห่ง ข้อหา เป็น ข้อ ที่ เป็นคุณ แก่ผู้ต้องหา โดยทั่วไปผู้ที่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่งได้รับการปล่อยชั่วคราว และผู้ที่เข้าเงื่อนไขมาตรา 114 ซึ่งถูกส่งตัวไปบำบัดไม่อยู่ในฐานะที่ต้องถูกฝากขัง วงเงินและหลักประกันเป็นดุลพินิจของพนักงานสอบสวนหรือศาลเป็นรายคดี ดูหน้าประกันตัวคดียาเสพติด

สมัครใจบำบัดแล้วจะมีประวัติหรือไม่

ผู้ที่สมัครใจเข้าบำบัดก่อนถูกตรวจพบตามมาตรา 113 ไม่มีคดีเกิดขึ้นเลย ผู้ที่เจ้าพนักงานตรวจพบแล้วส่งตัวไปบำบัดตามมาตรา 114 มีบันทึกการตรวจพบและการส่งตัว แต่เมื่อบำบัดครบถ้วนจนได้รับหนังสือรับรอง กฎหมายบัญญัติให้ไม่มีความผิด จึงไม่มีการฟ้องและไม่มีคำพิพากษาว่ากระทำความผิด ส่วนผู้ที่ศาลส่งตัวไปบำบัดตามมาตรา 168 เมื่อผ่านการบำบัด ศาลสั่งยุติคดีและผู้นั้นพ้นจากความผิดตามมาตรา 169

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

รายงานตัวหรือบำบัดไม่ครบ จะเกิดอะไรขึ้น

ผู้ที่หลบหนีหรือไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดตามมาตรา 114 จะไม่ได้รับหนังสือรับรอง จึงยังมีความผิดและ ถูก ดำเนินคดี ต่อไป ได้ และ สถานพยาบาล จะ จัดทำ ประวัติการ ไม่ให้ความร่วมมือ ไว้ ตามมาตรา 114 วรรคสาม ผู้ที่ศาลส่งไปบำบัดตามมาตรา 168 แล้วไม่ให้ความร่วมมือ ศาลยกคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาต่อไป ตามมาตรา 169 วรรคสอง ส่วนผู้ที่ศาลรอการลงโทษแล้วผิดเงื่อนไขคุมความประพฤติ ศาลอาจตักเตือน หรือลงโทษที่รอไว้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 57

มียาบ้าติดตัวหนึ่งเม็ด เป็นผู้เสพหรือผู้จำหน่าย

กฎกระทรวงกำหนดปริมาณยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ที่ให้สันนิษฐานว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ พ.ศ. 2567 ข้อ 2 (จ) ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเมทแอมเฟตามีนไม่เกินหนึ่งหน่วยการใช้ หรือน้ำหนักสุทธิไม่เกินหนึ่งร้อยมิลลิกรัม มีไว้ในครอบครองเพื่อเสพตามมาตรา 107 วรรคสอง โจทก์จึงมีภาระพิสูจน์ว่ามีไว้เพื่อ จำหน่าย และ คำพิพากษา ศาลฎีกาที่ 5547/2567 ลงโทษ ผู้ครอบครอง เมท แอมเฟตามีน 0.02 กรัม ตามมาตรา 107 วรรคสอง และมาตรา 164

เคยถูกจับเสพมาแล้วครั้งหนึ่ง ครั้งนี้ยังบำบัดแทนคดีได้หรือไม่

เงื่อนไขของมาตรา 114 มาตรา 166 และมาตรา 168 ดูที่สถานะปัจจุบันว่าเป็นผู้ต้องหาหรืออยู่ระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดอื่นที่มีโทษจำคุก หรืออยู่ระหว่างรับโทษจำคุกหรือไม่ ไม่ได้ดูประวัติในอดีต ผู้ที่คดีแรกจบไปแล้วจึงยังใช้ช่องทางบำบัดได้ และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1855/2567 ใช้มาตรา 166 แก่ผู้เสพที่เคยต้องโทษจำคุกเมื่อกว่าแปดปีก่อน ส่วนผู้ที่คดีแรกยังค้างอยู่ในชั้นสอบสวนหรือในศาล ไม่เข้าเงื่อนไขในคดีหลัง

ลงชื่อในบันทึกการจับกุมไปแล้วว่ารับสารภาพ จะแก้ไขได้หรือไม่

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 วรรคสี่ ห้ามรับฟังคำรับสารภาพของผู้ถูกจับที่ให้ไว้ต่อเจ้าพนักงานผู้จับเป็นพยานหลักฐาน และคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 642/2567 วินิจฉัยว่าข้อความที่เป็นส่วนหนึ่ง ของ คำรับสารภาพ ใน บันทึก การจับกุม รับฟัง ไม่ได้ แม้โจทก์ จะ อ้างว่า เป็น ถ้อยคำ อื่น ถ้อยคำ ใน ชั้นสอบสวนต่อพนักงานสอบสวนอยู่ในบังคับของมาตรา 134/4 ซึ่งรับฟังได้เมื่อแจ้งสิทธิครบถ้วน ผู้ต้องหาจึงยังมีโอกาสให้การในชั้นสอบสวนตามข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

เชิงอรรถและแหล่งที่มา

1. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 104 บัญญัติว่า “ห้ามผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 หรือเสพวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 หรือประเภท 2 เว้นแต่การเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 2 หรือวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 เพื่อการรักษาโรคตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมหรือผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม หรือการเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดตามมาตรา 58 เพื่อการรักษาโรคตามคำสั่งของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือหมอพื้นบ้านตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพการแพทย์แผนไทย หรือเสพเพื่อการศึกษาวิจัย”ที่มา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 73 ก หน้า 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 (ประมวลกฎหมาย ท้าย พระราชบัญญัติให้ใช้ ประมวลกฎหมาย ยาเสพติด พ.ศ. 2564), ระบบค้นหากฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, สำเนาราชกิจจานุเบกษาในเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ส.. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

2. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 162 บัญญัติว่า “ผู้ใดเสพยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 หรือเสพวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 หรือประเภท 2 และมิใช่กรณีตามมาตรา 113 หรือมาตรา 114 อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 104 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”ที่มา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 73 ก หน้า 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 (ประมวลกฎหมาย ท้าย พระราชบัญญัติให้ใช้ ประมวลกฎหมาย ยาเสพติด พ.ศ. 2564), ระบบค้นหากฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, สำเนาราชกิจจานุเบกษาในเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ส.. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

3. ประมวลกฎหมาย ยาเสพติด มาตรา 164 บัญญัติว่า “ผู้ใด มีไว้ในครอบครอง ซึ่ง ยาเสพติดให้โทษ ใน ประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 หรือวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 หรือประเภท 2 เพื่อเสพ อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา 107 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือ ปรับไม่เกิน สี่หมื่นบาท หรือ ทั้ง จำ ทั้ง ปรับ”ที่มา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 73 ก หน้า 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 (ประมวลกฎหมาย ท้าย พระราชบัญญัติ ให้ใช้ ประมวลกฎหมาย ยาเสพติด พ.ศ. 2564), ระบบ ค้นหา กฎหมาย ของ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, สำเนาราชกิจจานุเบกษาในเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ส.. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

4. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 113 บัญญัติว่า “ผู้ใดยกเหตุว่าตนได้เสพยาเสพติดตามมาตรา 162 หรือมาตรา 163 หรือมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์เพื่อเสพตามมาตรา 164 และได้สมัครใจขอเข้ารับการบำบัดรักษาในสถานพยาบาลยาเสพติดก่อนที่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจะตรวจพบ อีกทั้งได้ปฏิบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา จนได้รับ การ รับรอง เป็น หนังสือ ว่า เป็น ผู้ ผ่าน การ บำบัดรักษา เป็นที่ น่าพอใจ จาก หัวหน้า สถานพยาบาล ยาเสพติด หรือ สถาน ฟื้นฟูสมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด ให้ผู้นั้นไม่มีความผิดใน มาตรา ดังกล่าว”ที่มา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 73 ก หน้า 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 (ประมวลกฎหมาย ท้าย พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมาย ยาเสพติด พ.ศ. 2564), ระบบค้นหากฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, สำเนาราชกิจจานุเบกษาในเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ส.. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

5. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 114 บัญญัติว่า “ในกรณีที่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตรวจพบผู้ ที่ มี พฤติการณ์ อัน ควร สงสัย ว่า กระทำความผิด ฐาน เสพ ยาเสพติด ตามมาตรา 162 หรือมาตรา 163 หรือ มีไว้ในครอบครอง ซึ่ง ยาเสพติดเพื่อเสพตามมาตรา 164 ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล ไม่มีพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ผู้อื่นหรือสังคม หรือ มี พฤติกรรม ที่ อาจ ก่อให้เกิด อันตราย แก่ ผู้อื่น หรือ สังคม ที่เกิด จาก โรคทางจิต และ ประสาท หรือ อาการ ที่เกิด จาก ฤทธิ์ ของยาเสพติดที่ใช้ และสมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษา ให้เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจส่งตัวผู้นั้นไปสถานพยาบาลยาเสพติดหรือศูนย์คัดกรองต่อไป เมื่อผู้สมัครใจเข้ารับการบำบัดรักษาตามวรรคหนึ่งเข้ารับการบำบัดรักษาและปฏิบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา จนได้รับการรับรองเป็นหนังสือว่าเป็นผู้ผ่านการบำบัดรักษาเป็นที่น่าพอใจจากหัวหน้าสถานพยาบาลยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ผู้นั้นไม่มีความผิดในมาตราดังกล่าว หากผู้เข้ารับการบำบัดรักษาตามวรรคหนึ่งหลบหนีหรือไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษาจนครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้สถานพยาบาลยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดจัดทำประวัติ ข้อมูล และพฤติการณ์ของผู้หลบหนีหรือไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษาดังกล่าว เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาให้

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

เข้ารับการบำบัดรักษาตามวรรคหนึ่ง"ที่มา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 73 ก หน้า 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 (ประมวลกฎหมาย ท้าย พระราชบัญญัติ ให้ใช้ ประมวลกฎหมาย ยาเสพติด พ.ศ. 2564), ระบบ ค้นหา กฎหมาย ของ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, สำเนาราชกิจจานุเบกษาในเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ส.. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

6. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 168 บัญญัติว่า "ภายใต้บังคับมาตรา 114 เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามลักษณะนี้ ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล ในกรณีที่ศาลเห็นว่าพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรลงโทษจำเลย หากจำเลยสำนึกในการกระทำโดยตกลงเข้ารับการบำบัดรักษา เมื่อศาลสอบถามพนักงานอัยการแล้ว หากศาลเห็นสมควร ให้ส่งตัวจำเลยไปสถานพยาบาลยาเสพติดเพื่อเข้ารับการบำบัดรักษาต่อไป"ที่มา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 73 ก หน้า 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 (ประมวลกฎหมาย ท้าย พระราชบัญญัติ ให้ใช้ ประมวลกฎหมาย ยาเสพติด พ.ศ. 2564), ระบบ ค้นหา กฎหมาย ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, สำเนาราชกิจจานุเบกษาในเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ส.. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

7. ประมวลกฎหมาย ยาเสพติด มาตรา 165 บัญญัติ ว่า "ใน การพิจารณา และ พิพากษา คดี ตาม ลักษณะ นี้ ให้ ศาล มีอำนาจ พิจารณา พิพากษาคดีโดยคำนึงถึงการสงเคราะห์ให้จำเลยเลิกเสพยาเสพติดโดยการบำบัดรักษายิ่งกว่าการลงโทษ หากจะลงโทษจำเลยก็ให้พิจารณาลงโทษให้เหมาะสมกับจำเลยแต่ละคน แม้จำเลยจะได้กระทำผิดร่วมกัน โดยคำนึงถึงความร้ายแรงตามลักษณะของความผิดที่แตกต่างกันในแต่ละคดี ผลร้ายแรงตามประเภทและปริมาณของยาเสพติดที่เกี่ยวพันกับผู้กระทำความผิด และข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับผู้กระทำความผิด เช่น อายุ ประวัติ ความประพฤติ นิสัย สติปัญญา การศึกษาอบรม ภาระในการเลี้ยงดูครอบครัว การเสพเพื่อรักษาโรค บรรเทาความเจ็บปวด ความจำเป็นต้องเสพด้วยเหตุอื่น สภาพร่างกาย และสภาพจิตใจ สิ่งแวดล้อม การถูกบังคับขู่เข็ญหลอกลวงให้เสพยาเสพติด หรือตกเป็นเครื่องมือของผู้ค้ายาเสพติด หรือเหตุอันควรปรานีอื่นใด นอกจากนั้นการลงโทษควรได้คำนึงถึงชนิดของยาเสพติดที่เสพหรือครอบครองเพื่อเสพ จำนวนยาเสพติดที่เสพหรือครอบครองเพื่อเสพ การเสพยาเสพติดเป็นครั้งคราว หรือ ประจำ หรือ เสพ ยาเสพติด เพื่อ ประโยชน์ ใน การ ปฏิบัติงาน บางอย่าง ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้พนักงานคุมประพฤติแสวงหาข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบส่งคำสั่งศาลและเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงานคุมประพฤติภายในสามวันนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง เว้นแต่ศาลมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น เมื่อสำนักงานคุมประพฤติได้รับคำสั่งตามวรรคสาม ให้พนักงานคุมประพฤติ ดำเนินการ แสวงหา ข้อเท็จจริง แล้ว ทำ รายงาน และ ความเห็น ให้ แล้วเสร็จ ภายใน สามสิบ วัน นับแต่ วันที่ สำนักงาน คุมประพฤติได้รับหนังสือ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นพนักงานคุมประพฤติอาจร้องขอต่อศาลเพื่อขยายระยะเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน"ที่มา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 73 ก หน้า 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 (ประมวลกฎหมาย ท้าย พระราชบัญญัติ ให้ใช้ประมวลกฎหมาย ยาเสพติด พ.ศ. 2564), ระบบ ค้นหา กฎหมาย ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, สำเนาราชกิจจานุเบกษาในเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ส.. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

8. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 166 บัญญัติว่า "ในการพิจารณาพิพากษาผู้กระทำความผิดตามลักษณะนี้ ถ้าไม่ปรากฏว่าผู้นั้นเป็นผู้ต้องหาหรืออยู่ในระหว่างถูกดำเนินคดีในความผิดอื่นซึ่งเป็นความผิดที่มีโทษจำคุก หรืออยู่ในระหว่างรับโทษจำคุกตามคำพิพากษาของศาล ให้ศาลที่พิจารณาพิพากษาคดีดังกล่าวมีอำนาจเปลี่ยนโทษจำคุกเป็นการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยตามประมวลกฎหมายอาญา หรือนำเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติข้อเดียวหรือหลายข้อตามมาตรา 56 แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้แทนการลงโทษ ทั้งนี้ ตามระยะเวลาที่ศาลกำหนดแต่ต้องไม่เกินกว่าสองปี หากเหตุที่ให้ใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยหรือพฤติการณ์ที่เกี่ยวแก่การกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้"ที่มา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 73 ก หน้า 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 (ประมวลกฎหมาย ท้าย พระราชบัญญัติ ให้ใช้ประมวลกฎหมาย ยาเสพติด พ.ศ. 2564), ระบบ ค้นหา กฎหมาย ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, สำเนาราชกิจจานุเบกษาในเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ส.. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

9. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1855/2567. ข้อความใน คำพิพากษา ฉบับ ย่อ: "คดี นี้ จำเลย กระทำความผิด เสพ เมท แอมเฟตามีน ซึ่ง เป็น ความผิด เพียง เล็กน้อย"ที่มา ระบบ สืบค้น คำพิพากษา คำสั่ง คำร้อง และ คำวินิจฉัย ศาลฎีกา (ค้น ด้วย เลข คำพิพากษา) ตรวจ เมื่อ 4 พฤศจิกายน 2569, สรุปสาระและข้อจำกัดดูที่ หน้าคำอธิบายฎีกาเรื่องนี้

10. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 บัญญัติว่า "เจ้าพนักงานหรือราษฎรผู้ทำการจับต้องเอาตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา 83 โดยทันที และเมื่อถึงที่นั้นแล้ว ให้ส่งตัวผู้ถูกจับแก่พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจของที่ทำการของพนักงานสอบสวนดังกล่าว เพื่อดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นแจ้งข้อกล่าวหา และรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบ ถ้ามีหมายจับให้แจ้งให้ผู้ถูกจับทราบและอ่านให้ฟังและมอบ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

สำเนาบันทึกการจับแก่ผู้ถูกจับนั้น (2) ในกรณีที่ราษฎรเป็นผู้จับ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวบันทึกชื่อ อาชีพ ที่อยู่ของผู้จับ อีกทั้งข้อความและพฤติการณ์แห่งการจับนั้นไว้ และให้ผู้จับลงลายมือชื่อกำกับไว้เป็นสำคัญเพื่อดำเนินการแจ้งข้อกล่าวหาและรายละเอียดแห่งการจับให้ผู้ถูกจับทราบและแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบด้วยว่าผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้ และ ถ้อยคำ ของ ผู้ ถูกจับ อาจใช้ เป็น พยานหลักฐาน ใน การ พิจารณาคดีได้ เมื่อ ได้ ดำเนิน การตาม วรรค หนึ่ง แล้ว ให้ พนักงาน ฝ่าย ปกครองหรือตำรวจ ซึ่งมีผู้นำผู้ถูกจับมาส่งแจ้งให้ผู้ถูกจับทราบถึงสิทธิตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 7/1 รวมทั้งจัดให้ผู้ถูกจับสามารถติดต่อกับญาติหรือผู้ซึ่งผู้ถูกจับไว้วางใจเพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมได้ในโอกาสแรกเมื่อผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามวรรคหนึ่ง หรือถ้ากรณีผู้ถูกจับร้องขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นผู้แจ้ง ก็ให้จัดการตามคำร้องขอนั้นโดยเร็ว และให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจบันทึกไว้ ในการนี้มิให้เรียกค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ถูกจับ ในกรณีที่จำเป็น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับจะจัดการพยาบาลผู้ถูกจับเสียก่อนนำตัวไปส่งตามมาตรานี้ก็ได้ ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ถูกจับให้ไว้ ต่อ เจ้าพนักงาน ผู้ จับ หรือ พนักงาน ฝ่ายปกครอง หรือ ตำรวจ ใน ชั้น จับกุม หรือ รับมอบ ตัวผู้ ถูกจับ ถ้า ถ้อยคำ นั้น เป็น คำรับสารภาพของผู้ถูกจับว่าตนได้กระทำความผิดห้ามมิให้รับฟังเป็นพยานหลักฐาน แต่ถ้าเป็นถ้อยคำอื่น จะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของผู้ถูกจับได้ต่อเมื่อได้มีการแจ้งสิทธิตามวรรคหนึ่ง หรือตามมาตรา 83 วรรคสอง แก่ผู้ถูกจับแล้วแต่กรณี” ที่มา ฉบับปรับปรุงล่าสุด ระบบค้นหากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ระบบค้นหากฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. มาตรา 84 แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547 ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

11. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 642/2567. ข้อความในคำพิพากษาฉบับย่อ: “ถ้อยคำอื่นตามบทบัญญัติดังกล่าวจะต้องไม่ใช่ถ้อยคำที่เป็นส่วนหนึ่งของคำรับสารภาพของจำเลย” ที่มา ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (ค้นด้วยเลขคำพิพากษา) ตรวจเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2569, สรุปสาระและข้อจำกัดดูที่ หน้าคำอธิบายฎีกาเรื่องนี้

12. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 107 บัญญัติว่า “ห้ามผู้ใดมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 หรือ วัตถุ ออกฤทธิ์ ใน ประเภท 1 หรือ ประเภท 2 เพื่อ เสพ การ มีไว้ในครอบครอง ซึ่ง ยาเสพติดให้โทษ ใน ประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 หรือวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 หรือประเภท 2 ในปริมาณเล็กน้อยซึ่งไม่เกินปริมาณที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขกำหนดในกฎกระทรวง ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ”ที่มา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 73 ก หน้า 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 (ประมวลกฎหมายท้ายพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564), ระบบ ค้นหา กฎหมาย ของ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, สำเนา ราชกิจจานุเบกษา ใน เว็บไซต์ สำนักงาน ป.ป.ส.. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

13. กฎกระทรวงกำหนดปริมาณยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ที่ให้สันนิษฐานว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ พ.ศ. 2567 บัญญัติว่า “การมีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 ประเภท 2 หรือประเภท 5 หรือวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 หรือประเภท 2 ในปริมาณเล็กน้อยตามที่กำหนดดังต่อไปนี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ ... (จ) เมทแอมเฟตามีน (methamphetamine หรือ metamfetamine) มีปริมาณไม่เกินหนึ่งหน่วยการใช้ หรือมีน้ำหนักสุทธิไม่เกินหนึ่งร้อยมิลลิกรัม หรือในกรณีที่เป็นเกล็ด ผง ผลึก มีน้ำหนักสุทธิไม่เกินยี่สิบมิลลิกรัม” และนิยามว่า ““หน่วยการใช้” หมายความว่า เม็ด ซอง ขวด หรือหน่วย อย่าง อื่น ที่ ทำ ขึ้น ซึ่ง โดยปกติ สำหรับ การ ใช้ เสพ หนึ่ง ครั้ง”ที่มา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 141 ตอนที่ 6 ก หน้า 10 วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2567 แก้ไขเพิ่มเติมโดย กฎกระทรวงฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2567 ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 141 ตอนที่ 38 ก หน้า 1 วันที่ 17 มิถุนายน 2567, ระบบค้นหากฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

14. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5547/2567. ข้อความในคำพิพากษาฉบับย่อ: “ไม่มีผลย้อนหลังทำให้ความผิดฐานมีเมทแอมเฟตามีนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเดิมกลายเป็นความผิดร้ายแรงตามกฎหมายใหม่ไปได้”ที่มา ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (ค้นด้วยเลขคำพิพากษา) ตรวจเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2569, สรุปสาระและข้อจำกัดดูที่ หน้าคำอธิบายฎีกาเรื่องนี้

15. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 บัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปีไม่ว่าจะลงโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามหรือลงโทษปรับ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น (1) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือ (2) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ (3) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปี แล้วมากระทำความผิดอีก โดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และเมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือการรู้สึกความผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้นมีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ ไม่ว่าจะเป็นโทษจำคุกหรือปรับอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่าง เพื่อให้โอกาสกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ก็ได้ เงื่อนไขเพื่อคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจกำหนดข้อเดียวหรือหลายข้อตามควรแก่กรณีได้ ดังต่อไปนี้ (1) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่องความประพฤติ และการประกอบอาชีพ หรือจัดให้กระทำกิจกรรมบริการสังคมหรือสาธารณประโยชน์ (2) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ (3) ให้ละเว้นการคบหาสมาคม หรือการประพฤติใดอันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนองเดียวกันอีก (4) ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือจิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด (5) ให้เข้ารับการฝึกอบรม ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด (6) ห้ามออกนอกสถานที่อยู่อาศัย หรือห้ามเข้าในสถานที่ใดในระหว่างเวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้ จะใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางด้วยก็ได้ (7) ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเยียวยาความเสียหายโดยวิธีอื่นให้แก่ผู้เสียหายตามที่ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายตกลงกัน (8) ให้แก้ไขฟื้นฟูหรือเยียวยาความเสียหายที่เกิดแก่ทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม หรือชดใช้ค่าเสียหายเพื่อการดังกล่าว (9) ให้ทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวนเงินตามที่ศาลเห็นสมควรว่าจะไม่ก่อเหตุร้าย หรือก่อให้เกิดภยันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สิน (10) เงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกาสกระทำความผิดขึ้นอีก หรือเงื่อนไขในการเยียวยาผู้เสียหายตามที่เห็นสมควร เงื่อนไขตามที่ศาลได้กำหนดตามความในวรรคสองนั้น ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำขอของผู้กระทำความผิด ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้น พนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานว่าพฤติการณ์ที่เกี่ยวแก่การควบคุมความประพฤติของผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดเสียก็ได้ หรือจะกำหนดเงื่อนไขข้อใดตามที่กล่าวในวรรคสองที่ศาลยังมิได้กำหนดไว้เพิ่มเติมขึ้นอีกก็ได้ หรือถ้ามีการกระทำผิดทัณฑ์บนให้นำบทบัญญัติมาตรา 47 มาใช้บังคับโดยอนุโลม”ที่มา ฉบับปรับปรุงล่าสุด ระบบค้นหากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ระบบค้นหากฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. มาตรา 56 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 25) พ.ศ. 2559 ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

16. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 57 บัญญัติว่า “เมื่อความปรากฏแก่ศาลเอง หรือความปรากฏตามคำแถลงของพนักงานอัยการหรือเจ้าพนักงานว่า ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขดังที่ศาลกำหนดตามมาตรา 56 ศาลอาจตักเตือนผู้กระทำความผิด หรือจะกำหนดการลงโทษที่ยังไม่ได้กำหนดหรือลงโทษซึ่งรอไว้นั้นก็ได้”ที่มา ฉบับปรับปรุงล่าสุด ระบบค้นหากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ระบบค้นหากฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

17. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 104 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 1

18. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 162 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 2

19. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 107 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 12

20. กฎกระทรวงกำหนดปริมาณยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ที่ให้สันนิษฐานว่ามีไว้ในครอบครองเพื่อเสพ พ.ศ. 2567 ข้อ 2 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 13

21. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 164 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 3

22. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5547/2567 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 14

23. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 83 บัญญัติว่า “ในการจับนั้น เจ้าพนักงานหรือราษฎรซึ่งทำการจับต้องแจ้งแก่ผู้ที่จะถูกจับนั้นว่าเขาต้องถูกจับ แล้วสั่งให้ผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่ถูกจับพร้อมด้วยผู้จับ เว้นแต่สามารถนำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบได้ในขณะนั้น ให้นำไปที่ทำการของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบดังกล่าว แต่ถ้าจำเป็นก็ให้จับตัวไป ในกรณีที่เจ้าพนักงานเป็นผู้จับ ต้องแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ถูกจับทราบ หากมีหมายจับให้แสดงต่อผู้ถูกจับ พร้อมทั้งแจ้งด้วยว่า ผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะไม่ให้การหรือให้การก็ได้และถ้อยคำของผู้ถูกจับนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้และผู้ถูกจับมีสิทธิที่จะพบและปรึกษาทนายความ หรือผู้ซึ่งจะเป็นทนายความ ถ้าผู้ถูกจับประสงค์จะแจ้งให้ญาติหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจทราบถึงการจับกุมที่สามารถดำเนินการได้โดยสะดวกและไม่เป็นการขัดขวางการจับหรือการควบคุมผู้ถูกจับ

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

หรือทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยแก่บุคคลหนึ่งบุคคลใด ก็ให้เจ้าพนักงานอนุญาตให้ผู้ถูกจับดำเนินการได้ตามสมควรแก่กรณี ในการนี้ให้เจ้าพนักงานผู้จับนั้นบันทึกการจับดังกล่าวไว้ด้วย ถ้าบุคคลซึ่งจะถูกจับขัดขวางหรือจะขัดขวางการจับ หรือหลบหนีหรือพยายามจะหลบหนี ผู้ทำการจับมีอำนาจใช้วิธีหรือการป้องกันทั้งหลายเท่าที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์แห่งเรื่องในการจับนั้น”ที่มา ฉบับ ปรับปรุง ล่าสุด ระบบ ค้นหา กฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ระบบ ค้นหา กฎหมาย ของ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. มาตรา 83 แก้ไข เพิ่มเติม โดย พระราชบัญญัติ แก้ไข เพิ่มเติม ประมวลกฎหมาย วิธี พิจารณา ความ อาญา (ฉบับ ที่ 22) พ.ศ. 2547 ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

24. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 84 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 10

25. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 642/2567 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 11

26. ประมวลกฎหมาย วิธี พิจารณา ความ อาญา มาตรา 134/4 บัญญัติ ว่า “ใน การ ถาม คำ ให้การ ผู้ต้องหา ให้ พนักงานสอบสวน แจ้งให้ผู้ต้องหาทราบก่อนว่า (1) ผู้ต้องหามีสิทธิที่จะให้การหรือไม่ก็ได้ ถ้าผู้ต้องหาให้การ ถ้อยคำที่ผู้ต้องหาให้การนั้นอาจใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีได้ (2) ผู้ต้องหามีสิทธิให้ทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ เมื่อผู้ต้องหาเต็มใจให้การอย่างใดก็ให้จดคำให้การไว้ ถ้าผู้ต้องหาไม่เต็มใจให้การเลยก็ให้บันทึกไว้ ถ้อยคำใด ๆ ที่ผู้ต้องหาให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวนก่อน มี การ แจ้ง สิทธิ ตาม วรรค หนึ่ง หรือ ก่อนที่จะ ดำเนิน การตามมาตรา 134/1 มาตรา 134/2 และมาตรา 134/3 จะ รับฟัง เป็น พยานหลักฐาน ใน การพิสูจน์ ความผิด ของ ผู้ นั้น ไม่ ได้”ที่มา ฉบับ ปรับปรุง ล่าสุด ระบบ ค้นหา กฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ระบบค้นหากฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. มาตรา 134/4 เพิ่มโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547 ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

27. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4316/2560. ข้อความในคำพิพากษาฉบับย่อ: “จึงเป็นกรณีฉุกเฉินอย่างยิ่ง เจ้าพนักงานตำรวจจึงมีอำนาจเข้าไปค้นในห้องพักโดยไม่จำต้องมีหมายค้น”ที่มา ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (ค้นด้วยเลขคำพิพากษา) ตรวจเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2569, สรุปสาระและข้อจำกัดดูที่ หน้าคำอธิบายฎีกาเรื่องนี้

28. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 บัญญัติว่า “ห้ามมิให้ควบคุมผู้ถูกจับไว้เกินกว่าจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี ในกรณีความผิดลหุโทษ จะควบคุมผู้ถูกจับไว้ได้เท่าเวลาที่จะถามคำให้การ และที่จะรู้ตัวว่าเป็นใครและที่อยู่ของเขาอยู่ที่ไหนเท่านั้น ในกรณีที่ผู้ถูกจับไม่ได้รับการปล่อยชั่วคราว และมีเหตุจำเป็นเพื่อทำการสอบสวน หรือการฟ้องคดีให้นำตัวผู้ถูกจับไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวนตามมาตรา 83 เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นอันมิอาจก้าวล่วงเสียได้ โดยให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลขอหมายขังผู้ต้องหานั้นไว้ ให้ศาลสอบถามผู้ต้องหาว่าจะมีข้อคัดค้านประการใดหรือไม่ และศาลอาจเรียกพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการมาชี้แจงเหตุจำเป็น หรืออาจเรียกพยานหลักฐานมาเพื่อประกอบการพิจารณาก็ได้ ในกรณีความผิดอาญาที่ได้กระทำลงมีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังได้ครั้งเดียว มีกำหนดไม่เกินเจ็ดวัน ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงเกินกว่าหกเดือนแต่ไม่ถึงสิบปี หรือปรับเกินกว่าห้าร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติด ๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวันและรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินสี่สิบแปดวัน ในกรณีความผิดอาญาที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงตั้งแต่สิบปีขึ้นไป จะมีโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามศาลมีอำนาจสั่งขังหลายครั้งติด ๆ กันได้ แต่ครั้งหนึ่งต้องไม่เกินสิบสองวัน และรวมกันทั้งหมดต้องไม่เกินแปดสิบสี่วัน ในกรณีตามวรรคหกเมื่อศาลสั่งขังครบสี่สิบแปดวันแล้ว หากพนักงาน อัยการ หรือ พนักงานสอบสวน ยื่นคำร้อง ต่อ ศาล เพื่อ ขอ ขัง ต่อไป อีก โดย อ้าง เหตุ จำเป็น ศาล จะ สั่ง ขัง ต่อไป ได้ ก็ต่อเมื่อพนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนได้แสดงถึงเหตุจำเป็น และนำพยานหลักฐานมาให้ศาลไต่สวนจนเป็นที่พอใจแก่ศาล ในการไต่สวน ตาม วรรค สาม และ วรรค เจ็ด ผู้ต้องหา มี สิทธิ แต่ง ทนายความ เพื่อ แถลง ข้อ คัดค้าน และ ซักถาม พยาน ถ้า ผู้ต้องหา ไม่ มี ทนายความเนื่องจากยังไม่ได้มีการปฏิบัติตามมาตรา 134/1 และผู้ต้องหาร้องขอ ให้ศาลตั้งทนายความให้ โดยทนายความนั้นมีสิทธิได้รับเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 134/1 วรรคสาม โดยอนุโลม ถ้าพนักงานสอบสวนต้องไปทำการสอบสวนในท้องที่อื่นนอกเขตของศาลซึ่งได้สั่งขังผู้ต้องหาไว้ พนักงานสอบสวนจะยื่นคำร้องขอให้โอนการขังไปยังศาลในท้องที่ที่จะต้องไปทำการ สอบสวน นั้น ก็ได้ เมื่อ ศาล ที่ สั่ง ขัง ไว้ เห็น เป็นการสมควร ก็ ให้ สั่ง โอน ไป”ที่มา ฉบับ ปรับปรุง ล่าสุด ระบบ ค้นหา กฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ระบบ ค้นหา กฎหมาย ของ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. มาตรา 87 แก้ไข เพิ่มเติม โดย พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547 ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

29. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 106 บัญญัติว่า “คำร้องขอให้ปล่อยผู้ต้องหาหรือจำเลยชั่วคราวโดยไม่ต้องมีประกันหรือมีประกัน หรือมีประกันและหลักประกัน ไม่ว่าผู้นั้นต้องควบคุมหรือขังตามหมายศาล ย่อมยื่นได้โดยผู้ต้องหา จำเลย หรือผู้มีประโยชน์เกี่ยวข้องดังนี้ (1) เมื่อผู้ต้องหาถูกควบคุมอยู่และยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาล ให้ยื่นต่อพนักงานสอบสวนหรือพนักงานอัยการ แล้วแต่กรณี (2) เมื่อผู้ต้องหาต้องขังตามหมายศาลและยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาลให้ยื่นต่อศาลนั้น (3) เมื่อผู้ต้องหาถูกฟ้องแล้ว ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ชำระคดีนั้น (4) เมื่อศาลอ่านคำพิพากษาศาลชั้นต้นหรือศาลอุทธรณ์แล้ว แม้ยังไม่มีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกา หรือมีการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาแล้วแต่ยังไม่ได้ส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา ให้ยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ชำระคดีนั้น ในกรณีที่ศาลชั้นต้นเห็นสมควรให้ปล่อยชั่วคราว ให้ศาลชั้นต้นสั่งอนุญาตมิฉะนั้นให้รีบส่งคำร้องพร้อมสำนวนไปให้ศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาเพื่อสั่ง แล้วแต่กรณี (5) เมื่อศาลส่งสำนวนไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาแล้ว จะยื่นต่อศาลชั้นต้นที่ชำระคดีนั้น หรือจะยื่นต่อศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกา แล้วแต่กรณีก็ได้ ในกรณีที่ยื่นต่อศาลชั้นต้น ให้ศาลชั้นต้นรีบส่งคำร้องไปยังศาลอุทธรณ์หรือศาลฎีกาเพื่อสั่ง แล้วแต่กรณี”ที่มา ฉบับ ปรับปรุง ล่าสุด ระบบ ค้นหา กฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ระบบ ค้นหา กฎหมาย ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. มาตรา 106 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2522 และมาตรา 106 (4) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2525 ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

30. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108 บัญญัติว่า “ในการวินิจฉัยคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราว ต้องพิจารณาข้อเหล่านี้ประกอบ (1) ความหนักเบาแห่งข้อหา (2) พยานหลักฐานที่ปรากฏแล้วมีเพียงใด (3) พฤติการณ์ต่าง ๆ แห่งคดีเป็นอย่างไร (4) เชื่อถือผู้ร้องขอประกันหรือหลักประกันได้เพียงใด (5) ผู้ต้องหาหรือจำเลยน่าจะหลบหนีหรือไม่ (6) ภัยอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดจากการปล่อยชั่วคราวมีเพียงใดหรือไม่ (7) ในกรณีที่ผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องขังตามหมายศาล ถ้ามีคำคัดค้านของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ โจทก์ หรือผู้เสียหาย แล้วแต่กรณี ศาลพึงรับประกอบการวินิจฉัยได้ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลอาจรับฟังข้อเท็จจริง รายงานหรือความเห็นของเจ้าพนักงานซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการนั้นเพื่อประกอบการพิจารณาสั่งคำร้องด้วยก็ได้ ในการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว เจ้าพนักงานซึ่งมีอำนาจสั่งให้ปล่อยชั่วคราวหรือศาลจะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับที่อยู่หรือเงื่อนไขอื่นใดให้ผู้ถูกปล่อยชั่วคราวปฏิบัติหรือในกรณีที่ผู้นั้นยินยอมจะสั่งให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางของผู้ถูกปล่อยชั่วคราวก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการหลบหนี หรือภัยอันตราย หรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น แต่ถ้าผู้ถูกปล่อยชั่วคราวมีอายุไม่ถึงสิบแปดปีบริบูรณ์ แม้ผู้นั้นยินยอม จะสั่งให้ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวได้ต่อเมื่อผู้นั้นมีพฤติการณ์ที่อาจเป็นภัยต่อบุคคลอื่นอย่างร้ายแรง หรือมีเหตุสมควรประการอื่น”ที่มา ฉบับปรับปรุงล่าสุด ระบบค้นหากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ระบบค้นหากฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. มาตรา 108 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 22) พ.ศ. 2547 และวรรคสามแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2558 ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

31. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 28

32. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 114 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 5

33. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 113 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 4

34. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 114 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 5

35. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 114 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 5

36. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 168 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 6

37. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 169 บัญญัติว่า “เมื่อจำเลยเข้ารับการบำบัดรักษาและปฏิบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดกำหนด จนได้รับการรับรองเป็นหนังสือว่าเป็นผู้ผ่านการบำบัดรักษาเป็นที่น่าพอใจจากหัวหน้าสถานพยาบาลยาเสพติดหรือสถานฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ให้ศาลสั่งยุติคดี เว้นแต่จะต้องมีคำสั่งเกี่ยวกับของกลาง และให้ผู้นั้นพ้นจากความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา 168 ถ้าจำเลยไม่ให้ความร่วมมือในการบำบัดรักษาจนครบถ้วน ตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไข ที่ คณะกรรมการ บำบัดรักษา และ ฟื้นฟู ผู้ติดยาเสพติด กำหนด ก็ ให้ ศาล ยก คดี ขึ้น

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

พิจารณาพิพากษาต่อไป"ที่มา ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนที่ 73 ก หน้า 1 วันที่ 8 พฤศจิกายน 2564 (ประมวลกฎหมายท้ายพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564), ระบบค้นหากฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, สำเนาราชกิจจานุเบกษาในเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ส.. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

38. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 165 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 7

39. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 166 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 8

40. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1855/2567 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 9

41. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 15

42. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 บัญญัติ ว่า "เมื่อ ปรากฏ ว่า มี เหตุบรรเทาโทษ ไม่ ว่า จะ ได้ มี การ เพิ่ม หรือ การ ลดโทษ ตาม บทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ หรือกฎหมายอื่นแล้วหรือไม่ ถ้าศาลเห็นสมควรจะลดโทษไม่เกินกึ่งหนึ่งของโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นก็ได้ เหตุบรรเทาโทษนั้นได้แก่ผู้กระทำความผิดเป็นผู้โฉดเขลาเบาปัญญาตกอยู่ในความทุกข์อย่างสาหัส มีคุณความดีมาแต่ก่อน รู้สึกความผิดและพยายามบรรเทาผลร้ายแห่งความผิดนั้น ลุแก่โทษต่อเจ้าพนักงานหรือให้ความรู้แก่ศาลอันเป็นประโยชน์แก่ การพิจารณา หรือ เหตุ อื่น ที่ ศาล เห็น ว่า มี ลักษณะ ทำนองเดียวกัน"ที่มา ฉบับ ปรับปรุง ล่าสุด ระบบ ค้นหา กฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, ระบบค้นหากฎหมายของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. ตรวจถ้อยคำเมื่อ 4 ตุลาคม 2569

43. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 57 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 16

44. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 114 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 5

45. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 166 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 8

46. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 168 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 6

47. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 169 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 37

48. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 57 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 16

49. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 15

50. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1855/2567 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 9

51. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2610/2566 (ประชุมใหญ่). ข้อความในคำพิพากษาฉบับย่อ: "หมายถึงกฎหมายที่บัญญัติถึงการกระทำอันเป็นความผิดหรือบัญญัติถึงโทษ หรือโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิด"ที่มา ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (ค้นด้วยเลขคำพิพากษา) ตรวจเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2569, สรุปสาระและข้อจำกัดดูที่ หน้าคำอธิบายฎีกาเรื่องนี้

52. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 65/2569. ข้อความในคำพิพากษาฉบับย่อ: "จำเลยที่ 1 จึงไม่มีสิทธิร้องขอให้ศาลชั้นต้นกำหนดโทษใหม่ตาม ป.อ. มาตรา 3 (1) ได้ เพราะศาลชั้นต้นได้ใช้กฎหมายใหม่ที่เป็นคุณแก่จำเลยที่ 1 ในการพิพากษาลงโทษไปแล้ว"ที่มา ระบบสืบค้นคำพิพากษา คำสั่งคำร้องและคำวินิจฉัยศาลฎีกา (ค้นด้วยเลขคำพิพากษา) ตรวจเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2569, สรุปสาระและข้อจำกัดดูที่ หน้าคำอธิบายฎีกาเรื่องนี้

53. ประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา 18 U.S.C. § 3607(a) บัญญัติว่า "If a person found guilty of an offense described in section 404 of the Controlled Substances Act (21 U.S.C. 844): (1) has not, prior to the commission of such offense, been convicted of violating a Federal or State law relating to controlled substances; and (2) has not previously been the subject of a disposition under this subsection; the court may, with the consent of such person, place him on probation for a term of not more than one year without entering a judgment of conviction. ... At the expiration of the term of probation, if the person has not violated a condition of his probation, the court shall, without entering a judgment of conviction, dismiss the proceedings against the person and discharge him from probation." และ § 3607(b) บัญญัติว่า

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

การจัดการตามอนุมาตรา (a) “shall not be considered a conviction for the purpose of a disqualification or a disability imposed by law upon conviction of a crime, or for any other purpose.”ที่มา Legal Information Institute, Cornell Law School (สำเนาประมวลกฎหมายสหรัฐอเมริกา) เปิดตรวจเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2569

54. Robinson v. California, 370 U.S. 660 (1962) ศาลสูงสุดสหรัฐอเมริกาวินิจฉัยว่ากฎหมายของรัฐแคลิฟอร์เนียที่กำหนดให้ “สถานะ” ของการติดยาเสพติดเป็นความผิดอาญาซึ่งลงโทษจำคุกได้ เป็นการลงโทษที่โหดร้ายและผิดปกติตามบทแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญครั้งที่แปดและครั้งที่สิบสี่ ศาลกล่าวไว้ที่หน้า 667 ว่า “counsel for the State recognized that narcotic addiction is an illness. Indeed, it is apparently an illness which may be contracted innocently or involuntarily.” และ “Even one day in prison would be a cruel and unusual punishment for the ‘crime’ of having a common cold.” ขณะเดียวกันศาลยืนยันที่หน้า 664 ถึง 665 ว่ารัฐมีอำนาจกำหนดโทษอาญาแก่การผลิต จำหน่าย ซื้อ หรือครอบครองยาเสพติด และจัดโครงการบำบัดรักษาภาคบังคับได้ที่มา Justia (สำเนาคำพิพากษาศาลสูงสุดสหรัฐอเมริกา) เปิดตรวจเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2569

55. Betäubungsmittelgesetz (BtMG: กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี) § 29 Abs. 5 บัญญัติว่า “Das Gericht kann von einer Bestrafung nach den Absätzen 1, 2 und 4 absehen, wenn der Täter die Betäubungsmittel lediglich zum Eigenverbrauch in geringer Menge anbaut, herstellt, einführt, ausführt, durchführt, erwirbt, sich in sonstiger Weise verschafft oder besitzt.” (ศาลอาจงดเว้นการลงโทษตามวรรค 1 2 และ 4 ได้ ถ้าผู้กระทำเพาะปลูก ผลิต นำเข้า ส่งออก นำผ่าน ได้มา จัดหาด้วยวิธีอื่น หรือครอบครองยาเสพติดในปริมาณเล็กน้อยเพื่อใช้เองเท่านั้น: คำแปลของสำนักงาน)ที่มา Gesetze im Internet (ฐานข้อมูลกฎหมายของกระทรวงยุติธรรมสหพันธ์เยอรมนี) ฉบับปรับปรุงล่าสุด เปิดตรวจเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2569

56. BtMG § 31a Abs. 1 Satz 1 บัญญัติว่า “Hat das Verfahren ein Vergehen nach § 29 Abs. 1, 2 oder 4 zum Gegenstand, so kann die Staatsanwaltschaft von der Verfolgung absehen, wenn die Schuld des Täters als gering anzusehen wäre, kein öffentliches Interesse an der Strafverfolgung besteht und der Täter die Betäubungsmittel lediglich zum Eigenverbrauch in geringer Menge anbaut, herstellt, einführt, ausführt, durchführt, erwirbt, sich in sonstiger Weise verschafft oder besitzt.” (พนักงานอัยการอาจงดเว้นการฟ้องคดีได้ ถ้าความผิดของผู้กระทำถือได้ว่าเล็กน้อย ไม่มีประโยชน์สาธารณะในการดำเนินคดี และผู้กระทำครอบครองยาเสพติดในปริมาณเล็กน้อยเพื่อใช้เองเท่านั้น: คำแปลของสำนักงาน) และ Abs. 2 ให้ศาลสั่งยุติคดีได้ในทุกชั้นของการพิจารณาเมื่อฟ้องแล้ว โดยความยินยอมของพนักงานอัยการและผู้ถูกกล่าวหาที่มา Gesetze im Internet ฉบับปรับปรุงล่าสุด เปิดตรวจเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2569

57. Gary S. Becker, “Crime and Punishment: An Economic Approach,” Journal of Political Economy 76(2) (1968): 169-217, DOI 10.1086/259394ที่มา The University of Chicago Press ข้อมูลบรรณานุกรมตรวจกับ Crossref (api.crossref.org) เปิดตรวจเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2569

58. Daniel S. Nagin, “Deterrence in the Twenty-First Century,” Crime and Justice 42(1) (2013): 199-263, DOI 10.1086/670398 บทคัดย่อระบุว่า “The evidence in support of the deterrent effect of the certainty of punishment is far more consistent than that for the severity of punishment. ... the more precise statement is that certainty of apprehension, not the severity of the ensuing legal consequence, is the more effective deterrent. This conclusion has important policy implications among which are that lengthy prison sentences and mandatory minimum sentencing cannot be justified on deterrence.” และกล่าวถึง “the potentially criminogenic effect of the experience of punishment” ที่มา The University of Chicago Press ข้อมูลบรรณานุกรมตรวจกับ Crossref และบทคัดย่อเปิดอ่านจาก JSTOR ผ่านฐานข้อมูลของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดตรวจเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2569

59. Caitlin Elizabeth Hughes and Alex Stevens, “What Can We Learn From The Portuguese Decriminalization of Illicit Drugs?,” The British Journal of Criminology 50(6) (2010): 999-1022, DOI 10.1093/bjc/azq038 บทคัดย่อระบุว่าโปรตุเกสยกเลิกโทษอาญาแก่การเสพและการครอบครองยาเสพติดทุกชนิดตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2001 และ “contrary to predictions, the Portuguese decriminalization did not lead to major increases in drug use. Indeed, evidence indicates reductions in problematic use, drug-related harms and criminal justice overcrowding.”ที่มา Oxford University Press ข้อมูลบรรณานุกรมตรวจกับ Crossref และบทคัดย่อเปิดอ่านจากหน้าสำนักพิมพ์ เปิดตรวจเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2569

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/

60. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 114 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 5

61. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 165 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 7

62. ประมวลกฎหมายยาเสพติด มาตรา 168 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 6

63. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1855/2567 อ้างแล้วในเชิงอรรถที่ 9

บริษัท เอกสยาม แอนด์ พาร์ทเนอร์ส จำกัด | เลขประจำตัวผู้เสียภาษีอากร 0105569142001
300/90 พรีเมียมเพลส ถนนนวมินทร์ แขวงนวมินทร์ เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร 10240
โทรศัพท์ 081 654 5922 | contact@eksiamlegal.com | eksiamlegal.com
ฉบับออนไลน์ https://eksiamdruglaw.com/first-offence/